

UDENRIGSMINISTERIET

**EUROPAUDVALGET
(2. samling)**

Alm. del - bilag 35 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 FTR DK
Telegr. adr. Ftrangeres
Girokonto 300-1806



Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

4 . december 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges notat om de punkter, der forud for rådsmødet (industri- og energiministre – energidelen) den 4.-5. december 2001 forventedes optaget på dagsordenen.

Aktuelt samlenotat

ENERGISTYRELSEN

11. kontor

J.nr. 2226-0007

Ref. SVF/councils/dec 01/aktuelt
samlenotat

Den 22. november 2001

Rådsmøde (energi/industri) den 4. – 5. december 2001
Energidelen (4. december 2001)

Foreløbig dagsorden

- 1. COP 7 - 7. partskonference under FN's rammekonvention om klimaforandring 3**
 - *Rapport fra Formandskabet*
 - *Kommissionens præsentation af et forslag til rammedirektiv om etablering inden for Den Europæiske Union af et system for handel med udledningstilladelser for drivhusgasser, og*
 - *information om gennemførelse af det europæiske handlingsprogram vedrørende klimaforandringer*

- 2. Forsyningssikkerhed 12**

KOM(2000)769

 - *Grønbogen: Præsentation ved Kommissionen af midtvejsrapport om høringen*
 - *Udveksling af synspunkter*

- 3. Forslag til direktiv om bygningers energieffektivitet 19**

KOM(2001)226

 - *Generel orientering*

- 4. Indre marked for elektricitet og gas 28**

KOM(2001)125

 - a) *Ændring af direktiverne om el og gas*
 - b) *Forslag til Rådsforordning om regler for grænsetarifering og håndtering af flaskehalse*

- Statusrapport og udveksling af synspunkter
- c) (evt.) Rapport om bench-marking i forbindelse med direktiverne
- Præsentation ved Kommissionen

5. Forslag til Rådets forordning om en fællesskabsstrategi efter udløbet af EKSF-traktaten 39
 KOM(2001)172
 - Orienterende debat

6. Energicharteret 43
 a) Statusrapport ved Kommissionen
 b) (evt.) Ændring af forhandlingsdirektiverne ved Kommissionen

7. Meddelelse fra Kommissionen, ledsaget af for Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af biodrivmidler 44
 KOM(2001)547
 - Præsentation ved Kommissionen

8. (Evt.) Forslag til beslutning om et flerårigt program for energi og energieffektivisering (2003-2006) 47
 - Præsentation ved Kommissionen

9. (Evt.) Forslag til Rådets afgørelse om ændring af Rådets forordning om Transeuropæiske Energi-Net (TEN) 48
 - Præsentation ved Kommissionen

- *Statusrapport og udveksling af synspunkter*
 - c) (evt.) Rapport om bench-marking i forbindelse med gennemførelsen af el- og gasdirektiverne
 - *Præsentation ved Kommissionen*
- 5. Forslag til Rådets forordning om en fællesskabsramme for statsstøtte til kulindustrien efter udløbet af EKSF-traktaten** **39**
 KOM(2001)172
 - *Orienterende debat*
- 6. Energicharteret** **43**
 a) *Statusrapport ved Kommissionen*
 b) (evt.) *Ændring af forhandlingsdirektiverne vedrørende Transitprotokollen*
- 7. Meddelelse fra Kommissionen, ledsaget af forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om fremme af anvendelsen af biodrivmidler til transport samt forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 92/81/EF for så vidt angår muligheden for at anvende en reduceret afgift på visse mineralolieprodukter der indeholder biodrivmidler og på biodrivmidler** **44**
 KOM(2001)547
 - *Præsentation ved Kommissionen*
- 8. (Evt.) Forslag til beslutning om et flerårigt program for fremme af vedvarende energi og energieffektivisering (2003-2006)** **47**
 - *Præsentation ved Kommissionen*
- 9. (Evt.) Forslag til Rådets afgørelse om ændring af Rådets afgørelse 1254/96 vedrørende Transeuropæiske Energi-Net (TEN)** **48**
 - *Præsentation ved Kommissionen*

Ad 1. COP 7 - 7. partskonference under FN's rammekonvention om klimaforandring

Nyt notat

- Formandskabets afrapportering

1. Baggrund

Formandskabet agter under dette punkt at afgive en redegørelse for resultatet af COP 7 der fandt sted i dagene 29. oktober til 9. november 2001 i Marrakech (Marokko). Det må forventes at formandskabet herunder bl.a. vil komme ind på konsekvenserne for arbejdet i Rådet (energi) af resultaterne på konferencen.

Efter Marrakech er Kyoto-protokollen endelig klar til at blive ratificeret og herefter træde i kraft.

Den sjette partskonference under FN's rammekonvention for klimaforandring (COP6) endte som bekendt uden resultat i Haag i november 2000, og forhandlingerne blev derfor genoptaget den 16-27. juli 2001 i Bonn. Der blev i Bonn indgået en politisk aftale om målene i Buenos Aires handlingsplanen fra 1998 vedrørende de nødvendige præciseringer af Kyoto-protokollen fra 1997 samt en opstramning i implementeringen af selve Klimakonventionen fra 1992.

På COP7 skulle Bonn-aftalen operationaliseres og udmøntes i juridisk tekst. En del af dette arbejde blev allerede færdiggjort i Bonn, nemlig for så vidt angår finansiering til udviklingslandene og CO₂-optag ("Sinks"), mens arbejdet vedrørende CO₂-optag i skove, de såkaldte Kyoto-mekanismer (Joint Implementation, Clean Development Mechanism og handel med udledningstilladelser), nationale beregningssystemer, rapportering og reglerne om overholdelse af Kyoto-protokollens bestemmelser som planlagt blev afsluttet i Marrakech. Dertil blev der på COP7 vedtaget regler om bl.a. en fond og en ekspertgruppe for de mindst udviklede lande samt en erklæring til Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg, september 2002.

- Kommissionens præsentation af et forslag til rammedirektiv om handel med udledningstilladelser

KOM (2001)581

Resume

Forslaget skal substansbehandles i rådet af miljøministre. Det præsenteres derfor alene til orientering på nærværende rådsmøde. Formålet er at bidrage til en kost-effektiv nedbringelse af EU's udledning af drivhusgasser og herigennem bidrage til, at EU kan opfylde sine forpligtelser i forhold

til FN's Rammekonvention om Klimaforandringer og Kyoto-protokollen. Forslaget indebærer i hovedtræk:

1. At der fra 1. januar 2005 indføres absolutte grænser på de enkelte virksomheders udledning af drivhusgasser, i starten CO₂.
2. At en række virksomheder inden for el-, varme-, olieraffinerer, metal-, mineral-, glas-, masse- og papirindustrien - over en vis minimumsstørrelse - omfattes.
3. At udstedelse af udledningstilladelser baseres på en national plan, godkendt af EU.
4. At fordeling af udledningstilladelser i perioden 2005-2007 foretages af medlemsstaterne, underlagt de almindelige statsstøtteregler.
5. At fordeling af udledningstilladelser fra 2008 foretages efter en kommende fælles EU-metode.
6. At udledningstilladelser kan handles.
7. At kontrol med udledningstilladelser og emissioner skal baseres på en kommende fælles EU-metode.
8. At en virksomhed, der overskrider sin udledningstilladelse skal betale en afgift på 50 Euro pr. ton CO₂ før 2008 og 100 Euro pr. ton CO₂ efter 2008; alternativt det dobbelt af markedsprisen på en ton CO₂.
9. At medlemslandene skal etablere nationale registre over udledningstilladelser og udledninger.
10. At medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 31/12 2003.

1. Status

Kommissionen fremsendte den 23. oktober 2001 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175(1) i traktaten og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Kommissionen udsendte i marts 2000 en grønbog om emissionshandel. Folketingets Europaudvalg behandlede grønbogen den 25. oktober 2000. Direktivudkastet har ikke tidligere været drøftet i Folketingets Europaudvalg.

Forslaget skal substansbehandles i rådet af miljøministre. Det præsenteres derfor alene til orientering på nærværende rådsmøde. Det vil ligeledes blive præsenteret på rådsmødet (miljø) den 12. - 13. december 2001.

Europa-Parlamentets udtalelse i første læsning foreligger endnu ikke.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at bidrage til en kost-effektiv nedbringelse af EU's udledning af drivhusgasser og herigennem bidrage til, at EU kan opfylde sine forpligtelser i forhold til FN's Rammekonvention om Klimaforandringer og Kyoto-protokollen.

Forslaget indebærer i hovedtræk:

11. At der fra 1. januar 2005 indføres absolutte grænser på de enkelte virksomheders udledning af drivhusgasser, i starten CO₂.
12. At en række virksomheder inden for el-, varme-, olieraffinering, metal-, mineral-, glas-, masse- og papirindustrien - over en vis minimumsstørrelse - omfattes.
13. At udstedelse af udledningstilladelser baseres på en national plan, godkendt af EU.
14. At fordeling af udledningstilladelser i perioden 2005-2007 foretages af medlemsstaterne, underlagt de almindelige statsstøtteregele.
15. At fordeling af udledningstilladelser fra 2008 foretages efter en kommende fælles EU-metode.
16. At udledningstilladelser kan handles.
17. At kontrol med udledningstilladelser og emissioner skal baseres på en kommende fælles EU-metode.
18. At en virksomhed, der overskrider sin udledningstilladelse skal betale en afgift på 50 Euro pr. ton CO₂ før 2008 og 100 Euro pr. ton CO₂ efter 2008; alternativt det dobbelt af markedsprisen på en ton CO₂.
19. At medlemslandene skal etablere nationale registre over udledningstilladelser og udledninger.
20. At medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 31/12 2003.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget afbalancerer hensynet til fælles spilleregler for det indre marked med hensynet til størst mulig national frihed til fastlæggelse af kvoter. Samtidigt anser Kommissionen forslaget for at være så enkelt som det er muligt, hvilket sikrer stor effektivitet i forhold til en situation, hvor de enkelte lande lavede hver deres ordning og herefter forsøgte at hægte dem sammen.

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at forslaget er afbalanceret m.h.t. enkelhed, effektivitet, nærhed, proportionalitet og gennemskuelighed.

Regeringen er enig heri. I forhold til nærhedsprincippet vurderes fælles EU-regler som nødvendige for at sikre lige konkurrence imellem aktører, der er omfattet af begrænsninger på udledning af drivhusgasser. I forhold til proportionalitetsprincippet vurderes kvoter kombineret med emissionshandel at være et relativt simpelt og økonomisk effektivt virkemiddel med en stor dækning i forhold til både de danske og EU's udledning af drivhusgasser.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Danmark har som det første land i Verden en lovgivning om emissionshandel (Lov 376 af 2. juni 1999 om CO₂-kvoter for elproduktion). Direktivforslaget vil dog medføre ændring af lovgivningen på en række punkter samt formentlig udstedelse eller ændring af bekendtgørelser. Behovet for ændringer i lovgivningen skyldes blandt andet:

- at de danske kvoter kun er fastsat til og med 2003;
- at den danske ordning kun omfatter elsektoren;
- at den nuværende måde at fordele kvoter på kan rejse statsstøtteproblemer;
- at den nuværende strafafgift er væsentligt mindre end den af EU foreslåede;
- at der er behov for at uddybe reglerne i forhold til international emissionshandel.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget medfører en begrænsning i de omfattede virksomheders ret til at udlede drivhusgasser og har dermed økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Forbrugerpriserne for bl.a. el vil formentlig stige (i EU generelt) som følge af omkostninger til reduktion af drivhusgasudledning eller køb af udledningstilladelser. I og med at Danmark p.t. er det eneste land med kvoter på elproduktion, vil et EU-system medføre en forbedring af de danske elproducenters konkurrenceevne i forhold til de europæiske konkurrenter.

Ved tildeling af udslipstilladelser skal der tages stilling til, om tilladelserne skal uddeles gratis eller om de skal auktioneres. Dette vil have forskellige økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Direktivudkastet forholder sig ikke eksplicit til dette valg.

Handel med emissioner vurderes at være et alternativ til afgifter, og direktivet vil således få konsekvenser for den nuværende CO₂-afgift for industrien og for afgifterne på varmeproduktion.

Der vil være et begrænset forbrug af personaleresourcer i staten (i den gældende lov er afsat 3 årsværk). Amter og kommuner vil kun blive påvirket i den udstrækning amtslige eller kommunale virksomheder bliver omfattet af emissionshandel.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet såvel i Danmark som i EU under ét.

Grønland og Færøerne

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for Grønland og Færøerne. Den eksisterende danske kvotelov omfatter heller ikke Grønland og Færøerne.

5. Høring

Forslaget har været i høring hos knap 60 interessenter i perioden 9.-19. november 2001. Høringsvar er modtaget fra Vindmølleindustrien, Energi E2, Elfor, Dansk Energi (DE; høringsvaret dækker også Energi E2 og Elfor), Landbrugsrådet, Erhvervsministeriet, Energimiljørådet, CO-Industri, Danske Fjernvarmeværkers Forening (DFF), Elkraft System, NOAH, Kommunernes Landsforening, Dansk Industri (DI), Frederiksberg Kommune (ingen bem.), Energitilsynet (ingen bem.), Foreningen af Rådgivende Ingeniører (ingen bem.), Affaldsteknisk Samarbejde (ingen bem.) og Dansk Handel og Service (ingen bem.). Høringsvarene sammenfattes nedenfor.

Generelle bemærkninger:

Høringssvarene er generelt positive over for emissionshandel med undtagelse af NOAH, som finder handelsprincippet problematisk. NOAH frygter, at de rige lande kan købe udledningstilladelser og derved fortsætte deres udledning uhindret. Desuden mener man, at alle verdensborgere bør have samme ret til at udlede drivhusgasser.

Fordelingsmetode for udledningstilladelser:

DE og DI foretrækker fordeling baseret på historisk emission (grandfathering), også efter den første periode (2005-2007). Vindmølleindustrien er fortalere for auktioneringsmodellen.

Frivillighed:

DE advarer mod, at systemet udhules af for mange valgfrie optioner.

Bagatelgrænse:

Energimiljørådet mener, at bagatelgrænsen skal gælde for virksomheden og ikke det enkelte anlægs størrelse. Vindmølleindustrien påpeger at flere kraftvarmeanlæg er under 20 MW, hvilket kan skabe forvridninger hen mod små produktionsanlæg. DFE finder, at 20 MW er for lav en grænse (den vil betyde at omkring halvdelen af foreningens værker bliver omfattet), og at den bør være på 50 MW. Mener desuden at effekten af systemet skal afvejes mod administrative omkostninger.

Sektorer:

DE, Landbrugsrådet, Vindmølleindustrien, DI og CO-Industri finder, at flere sektorer bør kunne omfattes af direktivet. Energimiljørådet mener, at transportsektoren bør inkluderes enten i direktivet eller i en samlet strategi for reduktionsforpligtigelserne. DE nævner også transportsektoren. Vindmølleindustrien mener, at systemet ikke må favorisere teknologier som atomkraft, der afstedkommer andre alvorlige miljøproblemer.

Straf afgift ved overskridelse af udledningstilladelse:

Vindmølleindustrien ser det som afgørende at straff afgiften er høj. Energimiljørådet støtter direktivforslagets afgiftsniveau. DE mener der bør være ens afgift i alle lande og mener i øvrigt direktivforslagets afgift er for høj.

Sammenhæng med afgiftssystemet og anden regulering:

DFE finder, at forslaget vil bevirke, at hele den danske varmforsyningslovgivning skal ændres, idet CO₂-kvoter ikke giver mening i det nuværende system med tvungent brændselsvalg m.v. DE og DI påpeger, at kvoter og afgifter ikke bør anvendes samtidigt.

Dækning:

Inddragelse af flere drivhusgasser (end CO₂) med tiden støttes af DE og Vindmølleindustrien.

Handel:

DE ønsker langsigtede kvoteudmeldinger for at aktørerne kan agere optimalt, herunder entydige opsparringsmuligheder. DE og Landbrugsrådet påpeger, at handelen bør ske mellem virksomheder sådan som der lægges op til i direktivet.

JI og CDM:

DE og DI finder det væsentligt at JI og/eller CDM gennemføres for at sikre omkostningseffektive reduktioner, og at der bør være fælles EU-regler for disse mekanismer. Landbrugsrådet mener, at det er uheldigt hvis direktivet betyder, at der kan gå en årrække før danske virksomheder kan investere i CO₂-reduktion i udlandet.

Kontrol og rapportering:

Energimiljørådet og DE understreger vigtigheden af kontrol og fælles metoder og bagatelgrænser. DE anfører, at kravet til indberetning ved ændringer af anlæg bør specificeres nærmere, og at sælger bør hæfte for kvotens gyldighed. Elkraft System mener, at EU- og national rapportering bør ses i sammenhæng.

Tidsaspekter:

DE finder, at kvoter i perioden 2005-2007 kun er relevant hvis alle lande tilslutter sig. Energimiljørådet mener derimod, at Danmark må fastholde sine kvoter også efter 2003. CO-Industri mener at Danmark bør arbejde for en tidligere implementering end 2005.

Konsekvensberegninger:

Landbrugsrådet efterlyser analyser af direktivets økonomiske konsekvenser.

Samspil med VE-markedet:

DE mener at kvotemarked og VE-marked kan fungere sideløbende, men at kvotehandel gradvist vil reducere behovet for VE-markedet. Vindmølleindustrien lægger også vægt på samspillet og finder, at CO₂-begrænsning ved køb af VE-beviser bør tilfalde køberlandet.

- ***Kommissionens orientering om gennemførelsen af Det Europæiske Program vedrørende Klimaforandringer (ECCP)***

Meddelelse fra Kommissionen om iværksættelse af første fase af Det Europæiske Program vedrørende Klimaforandringer.

KOM (2001) 580

Resumé

Kommissionen fremlagde den 23. oktober 2001 en Meddelelse om iværksættelse af Det Europæiske Program vedrørende Klimaforandringer (European Climate Change Programme - ECCP). ECCP vedrører fælles og koordinerede politikker og virkemidler til nedbringelse af EU's udslip af drivhusgasser. ECCP er således et væsentligt element i fællesskabets bestræbelser på at nå sine forpligtelser under Kyoto-protokollen.

Med meddelelsen ønsker Kommissionen at fremhæve en række drivhusgas-reducerende virkemidler, som Kommissionen vil fremsætte forslag om i løbet af 24 måneder. En væsentlig del af disse virkemidler retter sig mod energiområdet, herunder bl.a. direktivforslag om mindstenormer for energieffektivitet for energiforbrugende udstyr, forslag til direktiv om styring af energiforbruget, forslag til direktiv om fremme af kraftvarme, initiativer til fremme af energieffektivitet ved offentlige indkøb, forslag om koordineringen af energibesparelseskampanjer og forslag om fremme af anvendelsen af biobrændsler i transportsektoren.

1. Status

Kommissionen fremlagde den 23. oktober 2001 en Meddelelse om iværksættelse af Det Europæiske Program vedrørende Klimaforandringer (European Climate Change Programme - ECCP). ECCP vedrører fælles og koordinerede politikker og virkemidler til nedbringelse af EU's udslip af drivhusgasser. ECCP er således et væsentligt element i fællesskabets bestræbelser på at nå sine forpligtelser under Kyoto-protokollen.

ECCP-processen blev startet i marts 2000 med henblik på at identificere omkostningseffektive fælles virkemidler til at opnå reduktioner af drivhusgasser indenfor EU. ECCP har været etableret som en konsultationsproces, hvor bredt sammensatte arbejdsgrupper med fokus på energi, transport, industri, forskning, landbrug og kvotehandel har deltaget i det forberedende arbejde. I juni 2001 offentliggjorde Kommissionen en rapport om ECCP. Heri er identificeret 42 tiltag ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, reduktionspotentialer, tidshorizont og politisk accept.

Det er på baggrund af rapporten fra juni 2001 at Kommissionen har udvalgt 10 virkemidler, som er sat på arbejdsprogrammet med henblik på at fremsætte forslag om implementering i løbet af de næste 2 år. De enkelte forslag vil således blive fremlagt enkeltvis, herunder en del i Rådet (energi).

Formandskabet har sat ECCP på dagsordenen med henblik på en præsentation for energiministrene. Substansbehandlingen af forslaget finder sted i rådet af miljøministre.

Der foreligger endnu ikke udtalelse fra Europa-Parlamentet.

2. Formål og indhold

Med meddelelsen ønsker Kommissionen at fremhæve en række drivhusgas-reducerende virkemidler, som Kommissionen vil fremsætte forslag om i løbet af 24 måneder. Meddelelsen omfatter:

Fremme af en effektiv gennemførelse af direktivet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet).

Der lægges i meddelelsen op til at medlemslandene udvikler strategier for inddragelse af energieffektivitet i de integrerede miljøgodkendelser for større industrivirksomheder og landbrug. Der er således ikke tale om en ændring af IPPC-direktivet.

Forslag til rammedirektiv om mindstenormer for energieffektivitet for energiforbrugende udstyr.

Med forslaget skabes grundlag for at kræve at energieffektiviteten af energiforbrugende apparater ikke er dårligere end en vis mindstenorm. Direktivet skaber således grundlag for at fjerne de energimæssigt dårligste apparater fra markedet. Direktivet udmøntes ved at Kommissionen udsender implementeringsdirektiver for de enkelte apparater, der omfattes af normer.

Forslag til et direktiv om styring af energiforbrug "Energy Demand Management"

Forslaget går ud på at pålægge medlemslandene at sætte mål for og gennemføre særlige programmer til fremme af energieffektivitet specielt i mindre virksomheder og husholdninger. Dette omfatter at sikre at der etableres et grundlag for at der ydes energiservice inden for rammene af det liberaliserede energimarked.

Forslag til et direktiv om fremme af kraftvarme

Formålet med dette direktivforslag er at fremme kraftvarme. Direktivet vil fastlægge et grundlag for certificering af effektiv kraftvarme og omhandle regler om nettilslutning, tilslutningsomkostninger og administrative procedurer. Derudover vil direktivet også pålægge medlemslandene at fastsætte mål for kraftvarmeudbygningen svarende til EU-målsætningen fra 1997 om en fordobling af den samlede kraftvarmekapacitet fra 9 til 18% af den samlede elkapacitet.

Initiativer for at fremme energieffektivitet ved offentlige indkøb

Forslaget har til formål at fremme energieffektivt indkøb fra offentlige institutioner. Det langsigtede formål er at det offentlige, via indkøb og langsigtede krav til sine indkøb, skal stimulere markedet for energieffektivt udstyr. Det foreslås at udarbejde vejledende retningslinier for offentlige indkøb, herunder for indførelse af grøn profil i forbindelse med offentlige udbud.

Forslag om bevidstheds- og iværksættelseskampagner om energibesparelser.

Forslaget går ud på at starte og koordinere kampagner i EU der har til formål at fremme udbredelsen af energibesparelser.

Forslag om at ændre vægtfordelingen mellem transportformerne

Målet er at den relative fordeling transportformerne imellem (fly, bil, bus, tog osv.) skal fastholdes på år 2000 niveau i år 2010. Målsætningen skal bl.a. realiseres gennem investeringer i jernbaner, fremme af intermodalitet (skift mellem transportformer fx fra bil til tog), og fremme af transport ad vandveje.

Forslag om bedre udnyttelse af infrastrukturen og betaling for den

Omhandler muligheder for indførelse af hvad der populært betegnes som "roadpricing". Der omtales to initiativer, dels et rammedirektiv om fælles principper, struktur og metoder til at fastsætte priser i forbindelse med et roadpricing system, dels et initiativ, der sigter på harmonisering af brændstofafgifterne for brændstof til vognmænd.

Fremme af transportsektorens anvendelse af biobrændstoffer

Forslaget omhandler anvendelse af biobrændsler i transportsektoren gennem tilsætning af flydende biobrændsel til benzin eller diesel. Kommissionens argument for anvendelse af biobrændsler i transportsektoren er primært af hensyn til energiforsyningssikkerheden og udviklingen i landbruget. Sekundært fremhæves CO₂ problematikken. Kommissionen har præsenteret en pakke med to direktiver, der behandles i hhv. Energirådet og ECOFIN-rådet.

Forslag til et rammedirektiv om fluoriserede gasser

Forslaget vedrører en række forskellige virkemidler med henblik på begrænsning af industrielle drivhusgasser.

Foruden de 10 forslag til virkemidler omfatter meddelelsen også:

Forslag til et direktiv om kobling af de projektbaserede mekanismer (JI og CDM) til EU's ordning for handel med emissionskvoter

Direktivforslaget om et kvotemarked for CO₂ inkluderer ikke kreditter fra nationale eller internationale projektbaserede mekanismer, herunder Kyoto-protokollens projektmekanismer - JI og CDM. Det er imidlertid Kommissionens opfattelse at kreditter fra projektbaserede mekanismer skal kunne indgå i en europæisk kvotehandelsordning. Direktivet forslås implementeret parallelt med kvotehandel direktivet d.v.s. 2005.

Forslag til ændring af overvågningsmekanismen

Forslaget har til formål at bringe EU's retningslinjer for rapportering af emissionsopgørelser på linje med de rapporteringskrav som følger af EU's ratifikation af Kyoto protokollen.

En række af forslagene er allerede indeholdt i Kommissionens grønbog om forsyningssikkerhed og hvidbogen om en fælles transport politik. Kommissionen vurderer, at de 10 virkemidler tilsammen vil kunne dække halvdelen af spændet mellem Kyoto målene og prognosen for EU's CO₂-udledning i 2010. Kommissionen vil fortsætte arbejdet med at forberede implementeringen af yderligere tiltag. En opfølgingsrapport herom vil blive udarbejdet ved udgangen af 2002.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen omtaler ikke specifikt forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet, men anfører dog, at stærke tiltag på fællesskabsniveau er nødvendige i lyset af de vanskeligheder med at møde forpligtelserne under byrdefordelingsaftalen, som et flertal af medlemslandene står overfor.

Danmark er enig med Kommissionen om behovet for at supplere nationale virkemidler med fælles og koordinerede virkemidler.

4. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser i Danmark. Der vil i forbindelse med de enkelte forslags fremsættelse kunne foretages en vurdering af konsekvenserne.

5. Høring

Meddelelsen har ikke været i høring. Der gennemføres høring, når de enkelte elementer i programmet fremsættes som egentlige forslag.

Ad 2. Kommissionens Grøn bog "På vej mod en europæisk strategi for forsyningssikkerhed"

KOM (2000) 769, endelig udgave

Genoptryk

Resumé

Udgangspunktet for Kommissionen er EU's stigende afhængighed af importeret energi. I dag importeres 50% af den energi, som forbruges inden for EU; i 2030 vil importandelen være 70%, og den kommende optagelse af nye medlemslande vil kun øge afhængigheden af importeret energi.

Grønbogen behandler spørgsmålet om energiforsyningssikkerhed meget bredt og vurderer den nuværende Fællesskabspolitik på energiområdet som utilstrækkelig både til at sikre EU's opfyldelse af de forpligtigelser, som EU har påtaget sig med Kyoto-protokollen og til at opnå en rimelig forsyningssikkerhed.

Både forsyningen med traditionelle energiformer, vedvarende energi og kernekraft behandles i grønbogen. Grønbogen lægger op til debat og understreger, at det især er på forbrugssiden, at Fællesskabet bør sætte ind. Det foreslås også, at EU fører dialog med de olieproducerende lande og indgår partnerskabsaftaler med strategiske energieksporterende lande.

1. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 30. november 2000 Grønbogen om EU's energiforsyningssikkerhed: "På vej mod en europæisk strategi for forsyningssikkerhed". Baggrunden er Fællesskabets stigende energiforbrug og voksende afhængighed af importeret energi.

I dag importeres 50% af EU's energiforbrug og uden indgreb vil importandelen i de næste 20-30 år vokse til 70%. Desuden har de voldsomme olieprisstigninger i 1999 og 2000 aktualiseret en fornyet fokus på forsyningsforholdene. Grønbogen lægger op til en bred debat om den fremtidige forsyningsstrategi. Det er Kommissionens ønske, at denne debat først afsluttes i december i år under det belgiske formandskab, men allerede på energiministrenes rådsmøde i maj er Grønbogen på dagsordenen. I december forventes enighed om et sæt rådskonklusioner, som vil give Kommissionen retningslinier for det videre arbejde med udvalgte problemstillinger. Det må forventes, at Kommissionen vil fremlægge konkrete forslag til fællesskabsinitiativer i løbet af 2002, og de problemstillinger, som rejses i Grønbogen, vil således kunne være aktuelle under det danske EU-formandskab.

Grønbogen er på dagsordenen med henblik på en præsentation fra Kommissionens side af resultaterne af høringsproceduren og en efterfølgende udveksling af synspunkter.

2. Nærhed og proportionalitet

Grønbogen påpeger, at situationen i dag er karakteriseret af, at medlemslandene har forskellige løsninger på fælles problemer, både når det drejer sig om at bekæmpe klimaændringer og etablering af et indre energimarked. Kommissionen mener, at dannelse af det indre marked for hhv. el og naturgas og forpligtelserne til at reducere udslippet af drivhusgasser nødvendiggør tiltag på fællesskabsniveau. Kommissionen fremhæver endvidere, at prognoserne over energiforbrugets udvikling viser, at de hidtidige energipolitiske foranstaltninger er klart utilstrækkelige.

Danmark deler Kommissionens vurdering af at der er behov for at en langsigtet energistrategi drøftes og koordineres på fællesskabsplan.

3. Formål og indhold

"På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed" sætter hele energipolitikken til debat og understreger EU's strukturelle sårbarhed på energiforsyningsområdet på grund af den voksende afhængighed af importeret energi. Sårbarheden skyldes også oliens centrale rolle for prisdannelsen på energiområdet og de fejlslagne forsøg på at begrænse forbruget med politiske midler. Formålet med Grønbogen er ikke at øge EU's selvforsyning på energiområdet eller at nedbringe afhængigheden mest muligt, men at mindske de risici, der er forbundet med afhængigheden. EU's muligheder for at påvirke udbuddet er begrænset. Analyserne viser, at hvis ikke der gribes ind vil EU's efterspørgsel efter energi stige; de initiativer, der er truffet for at fremme brugen af vedvarende energikilder, vil kun have begrænset effekt på forsyningsiden. Derfor er der de bedste påvirkningsmuligheder på efterspørgselssiden. Konkret foreslår Kommissionen, at der gennemføres energibesparelser inden for bygnings- og transportsektorerne, og at fælles anvendelse af økonomiske styringsmidler genovervejes.

Hovedkonklusionerne er:

- EU bliver stadig mere afhængig af de eksterne energikilder. Det forhold ændres ikke ved, at der kommer flere lande med i EU. De seneste prognoser tyder på at 70% af EU's energiforbrug i 2030 vil skulle dækkes af importeret energi.
- EU's muligheder for at indvirke på udbudsvilkårene på energiområdet er begrænsede. EU er nødt til primært at fokusere på efterspørgslen, navnlig ved at gennemføre energibesparelser inden for bygnings- og transportsektoren.
- Hvis der ikke tages effektive midler i brug, vil EU hverken kunne håndtere de udfordringer, der er forbundet med klimaændringerne på længere sigt, eller overholde de forpligtigelser, EU påtog sig i Kyoto.

(”På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed”, p. 98).

Grønbogen skitserer en langsigtet strategi på 5 hovedområder:

- Stop for spildet: Grønbogen påpeger behovet for ændringer i forbrugernes adfærd. Kommissionen vil foreslå en aktiv politik med energibesparelser og diversificering mod ikke-forurenende energi. Specielt fremhæves skatteinstrumentet som velegnet til at påvirke efterspørgslen.
- Behov for en alternativ transportpolitik: Hvis den nuværende udvikling fortsætter vil transportsektorens emissioner i 2010 være 40% over 1990-niveauet. Det er derfor nødvendigt at flytte fragt fra lastbil til jernbane, effektivisere brugen af personbiler og fremme mere miljøvenlige og effektive former for transport.
- Satse på udviklingen af nye og vedvarende energiteknologier: Det er et ambitiøst mål at øge bidraget fra vedvarende energi til energibalancen fra 6% til 12% og øge den vedvarende energis andel af elproduktionen fra 14% til 22% frem til 2010. Med de nuværende vilkår vil det ikke kunne realiseres. Kun finansielle instrumenter kan understøtte et så ambitiøst mål. Det foreslås at undersøge muligheden for at lade de rentable energikilder (olie, kul, naturgas, kernekraft) finansiere udviklingen af den vedvarende energi.
- Opretholde en relativ autonomi: Bidraget fra kernekraften på mellemlangt sigt bør analyseres i lyset problemerne med affaldshåndtering, mulighederne i forhold til global opvarmning, forsyningssikkerhed og bæredygtig udvikling, samt flertallet af medlemslandenes beslutning om at fravælge kernekraften. Uanset konklusionerne bør forskning i affaldshåndtering fortsættes.

- Fælles løsninger til fælles problemer: Behovet for bedre sammenhæng må føre til en hurtigere skabelse af det indre marked, undersøgelse af, hvordan Europas strategiske oliereserver kan styrkes og overvejelser om at udvide reserveerne til også at omfatte naturgas. Den fælles løsning skulle også lægge vægt på en mere ensartet beskatning inden for energiområdet med henblik på at vende forbruget mod mere miljøvenlige energikilder. Endeligt skal en fælles løsning styrke og diversificere energiforsyningerne.

4. Høring

Grønbogen har været udsendt i høring til 57 interessenter. Der er i alt indkommet 13 høringssvar. De centrale synspunkter fra høringssvarene er resumeret nedenfor.

De afgivne høringssvar er generelt positive overfor grønningen og hilser den tværgående analyse af energiområdet velkommen.

Energimiljørådet.

Deler grønningen vurdering af, at der er behov for nye initiativer, hvis EU skal opfylde sit reduktionsmål for drivhusgasser, og at der er brug for en kraftig indsats på efterspørgselsiden, herunder øget satsning på besparelser, også for transport, og energieffektivisering.

En koordineret energipolitik bør desuden rumme en plan for hvordan strategierne implementeres, og der bør opstilles konkrete mål, f.eks. 0-vækst i energiforbruget om 5 år. Rådet fremhæver grønningen anbefaling af økonomiske styringsmidler, og peger på mulighederne for effektivisering ved større grad af samproduktion af el og varme, samt på at en opnåelse af målet om 12 % andel af VE i 2010 vil kræve nogle kraftfulde virkemidler.

Energimiljørådet anbefaler, at Danmark så kraftigt som overhovedet muligt anbefaler at spørgsmålet om A-kraft tages af EU's dagsorden. En A-kraftdebat ville kunne spærre for de perspektivrige forslag i grønningen.

Det Økologiske råd:

Finder det væsentligt at fastlægge strategier for den fremtidige energiforsyning i EU. Afhængigheden af importerede brændsler skal reduceres ved at sænke efterspørgslen, styrke de vedvarende energikilder, forbedre integrationen mellem energikilder samt at gennemføre en energi- og miljøøkonomisk optimering af strukturen i EU's energisektor.

Det økologiske råd peger særligt på følgende styringsmidler

- fælles minimumskrav til energibeskatning,
- videre arbejde med kvotehandling for CO₂-emissioner samt

- forskning og udvikling målrettes mod energibesparelser, udvikling af vedvarende teknologi og udvikling af integrationsteknologi.

NOAH-Trafik.

Finder at Kommissionens analyse af fremtidig olieforsyning bygger på et katastrofalt fejlskøn og henviser til kilder der mener, at olien vil være opbrugt i 2020-30. For at undgå store sociale konsekvenser af dette skal forståelsen for forbrugsbegrænsninger fremmes, og markante prisstigninger på energi (f.eks. gennem fælles høje CO₂-afgifter) vil være nødvendige, så der kan frembringes et provenue, der kan danne basis for udviklingen af alternative brændstoffer. Endvidere skal der udbygges med kollektiv trafik, og det samlede trafikarbejde skal reduceres ved planlægning og adfærd ændringer. Indførelse af konkurrence i den offentlige sektor og den kollektive trafik afvises som visionsløse politikeres forsøg på at skyde ansvaret fra sig.

NOAH deler ikke Kommissionens prioritering af anvendelsen af biobrændsler. Jorden skal anvendes til fremstilling af fødevarer, og dyrkningen af biomasse kan give andre miljøproblemer. Kun solenergien opfylder alle de krav der stilles til fremtidens drivmiddel.

EU's krav om reduktion af CO₂-udledningen med 8 % skal forøges markant.

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE):

OVE er enige i grønbogens forslag om øget indsats for energibesparelser, vedvarende energi, biobrændsler til transport og øget brug af jernbaner fremfor vejtrafik. Afgifter er et godt virkemiddel, men da det er svært at opnå enighed herom bør der åbnes for koordinering af afgifter mellem grupper af EU-lande.

OVE nævner, at det indre marked for energi kan føre til øget forbrug og dermed reduceret forsyningssikkerhed. Grønbogen kritiseres for i analysen ikke at tage hensyn til EU's egne planer for vedvarende energi, energibesparelser og kraftvarme

EU-landenes rolle på verdensplan som udviklere af ny energiteknologi fremhæves. Det er dog ikke forskning i nye reaktortyper, der skal satses på. For a-kraft må forskningen koncentreres om affaldsbortskaffelse og afvikling. Kulforbruget bør helt udfases.

Danmarks Rederiforening:

Danmarks Rederiforening anfører, at skatter på energi i forbindelse med transport på regional basis vil forringe dansk skibsfarts konkurrenceevne. 95% af danske rederiers indtjening kommer fra sejlads, der ikke inkluderer Danmark.

Mærsk Olie og Gas AS:

EU-traktaten giver tilstrækkelige beføjelser til at Kommissionen, i samarbejde med medlemslandene, kan skabe rammerne for et frit energimarked, hvor energikilder kan optimeres og effektiv konkurrence opnås. Kommissionen skal derfor ikke have yderligere beføjelser til at koordinere energipolitikken for medlemslandene. Tilsvarende har medlemslandene og Kommissionen allerede de beføjelser, der er nødvendige for at fortsætte diskussionen med energiforsyningslande udenfor EU, så der kan skabes de rette rammer for investeringer i efterforskning og produktion, såvel som transport og transitsystemer til EU landene.

Finansiering af investeringer i vedvarende energi ved forøget afgiftspålæggelse af den eksisterende energisektor vil modvirke identifikationen af yderligere reserver.

Elkraft System:

Elkraft System finder at de analyserede problemstillinger er vigtige, men efterlyser bl.a. en analyse af opretholdelsen af en tilstrækkelig el- og varmeproduktionskapacitet, og herunder de tekniske udfordringer i forbindelse med udbygningen med vindkraft. Da nye elproduktionsanlæg hovedsageligt vil være gasbaserede, må også den større afhængighed af naturgas analyseres. Endvidere må muligheden for at sikre den ønskede VE-udbygning ved VE-beviser undersøges.

Grønbogens analyse af besparelsesmuligheder er fokuseret på transport og bygningernes forbrug af især varme og airconditioning. Der mangler fokus på mulighederne for elbesparelser i både husholdninger, service og industri.

Danske Energiselskabers forening (DEF):

DEF finder, at den danske regering bør arbejde for, at der etableres et traktatmæssigt grundlag for at kunne føre en fælles energipolitik. Den skal dog ikke kunne føre til en energipolitik som begrænser spredningen af forsyningerne – tværtimod. Grønbogen fokuserer meget på brændselsdelen af forsyningssikkerheden, men det er lige så vigtigt for forsyningssikkerheden, at den tilstrækkelige kapacitet til produktion og transport er til stede.

Omsættelige CO₂-udledningstilladelser og VE-beviser kan ud fra en helhedsbetragtning vise sig overlegne som styringsmidler i forhold til afgifter. Internationale løsninger er bedst, og bør findes mindst på EU-niveau.

Formålet med det indre energimarked er at lavere priser skal komme det europæiske erhvervsliv til gode med lave priser og forbedret konkurrenceevne. DEF hilser Kommissionens planer om ændringer af direktiverne om det indre energimarked velkommen. De kan bidrage til nødvendig åbning af

gasmarkedet. DEF opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens planer om at fremme kraftvarmekonceptet.

DONG Naturgas A/S:

DONG Naturgas vurderer, at gasindustrien også i en situation med øget import vil være i stand til at sikre gasforsyningerne til EU. DONG Naturgas finder, at forsyningssikkerheden bedst varetages på nationalt plan, og at grønbogens analyser ikke underbygger, at Kommissionen skulle påtage sig en yderligere styrende og koordinerende rolle i energipolitikken. Kommissionen har en rolle i forhold til at sikre de politiske relationer til leverandørlandene, men forsynings- og investeringsaftaler indgås mest effektivt på virksomhedsniveau. En del forhold taler imod etablering af strategiske gaslagre som er meget omkostningsfulde.

Energiskatter er anvendelige til at styre forbruget mod de mest forurenende brændsler, men det kræver at skatterne tager højde for miljøvirkningen. Skatterne vil dog forringe konkurrenceevnen. Støtte til VE skal foregå via incitamentsregulerende midler, f.eks. CO₂-relaterede afgifter.

Det kan være en ide at oprette et Europæisk Forum for Forsyningssikkerhed, som kunne sikre aktiv inddragelse af samtlige aktører i udarbejdelsen af langsigtede strategier.

5. Gældende dansk ret

Grønbogen er ikke en retsakt.

6. Konsekvenser for Danmark

Grønbogen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grønbogen om energiforsyningssikkerhed blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med Rådsmødet (energi) den 14. maj 2001, jf. aktuelt samlenotat af 30. april 2001 som blev fremsendt til udvalget den 2. maj 2001.

Ad 3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bygningers energimæssige ydeevne.

KOM (2001) 226 endelig

Nyt notat.

Resumé

Direktivforslaget må bl.a. ses på baggrund af Kommissionens grønbog "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed", hvor det bl.a. konkluderes, at bygningsområdet rummer et af de største potentialer, når det gælder påvirkning af Fællesskabets forsyningsituationen for energi.

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at fremme bedre energimæssig ydeevne i bygninger i EU og i den forbindelse i videst mulig udstrækning sikre, at kun de mest omkostningseffektive foranstaltninger iværksættes. Bygningers lange levetid (50 til over 100 år) gør ifølge Kommissionen, at langt de største muligheder for at forbedre den energimæssige ydeevne på kort og mellemlangt sigt ligger i den eksisterende bygningsmasse. Direktivforslaget fastlægger en ramme, som vil føre til øget samordning mellem medlemsstaternes lovgivning på området. Hvordan rammen i praksis skal fyldes ud bliver dog primært et ansvarsområde for de enkelte medlemsstater.

Forslaget omfatter fire hovedelementer: For det første opstilles der en overordnet ramme med en fælles metode til beregning af bygningers samlede energimæssige ydeevne. For det andet skal nye bygninger - og ved reovering visse eksisterende bygninger - opfylde mindstenormer for energimæssig ydeevne. For det tredje indfører direktivforslaget på grundlag af disse normer attesteringsordninger for nye og eksisterende bygninger. Attester for energimæssig ydeevne og anbefalet indeklima samt andre indeklimarelevante forhold skal opslås i offentlige og i offentligt tilgængelige bygninger. For det fjerde indfører forslaget særlige eftersyn og vurderinger af kedler og varme/køleanlæg.

1. Baggrund

Kommissionen sendte den 14. maj 2001 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF. Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

Bygningssektoren kan allerede yde et væsentligt bidrag til, at EU opfylder Kyoto-målet i løbet af de næste få år, der er tilbage til 2012, men den bør spille en endnu større rolle i perioden efter 2012, hvor Kommissionens forslag til et 6. miljøhandlingsprogram regner med en reduktion på 20-40% inden 2020. Den 8. marts 2000 vedtog Kommissionen en meddelelse om "EU's politikker og foranstalt-

ninger til reduktion af drivhusgasemissionerne: Mod et europæisk klimaændringsprogram"¹. Klimaændringsprogrammet bygger på meddelelsen fra maj 1999 om forberedelser til gennemførelse af Kyoto-protokollen² og følger op på opfordringer, der oprindeligt blev fremsat af miljøministerrådet i juni 1998 og oktober 1999. Her blev Kommissionen opfordret til at fremsende en liste over højt prioriterede tiltag til fælles og samordnede politikker og foranstaltninger så tidligt som muligt i 2000 og til at fremsætte politiske forslag på området. Kommissionens Handlingsplan for Energieffektivitet, der blev fremlagt for Rådet den 27. april 2000, skal bl.a. ses som led i bestræbelserne på at nå målene i det europæiske klimaændringsprogram (ECCP).

Som reaktion på Kommissionens Handlingsplan for Energieffektivitet har Rådet (energi) vedtaget konklusioner to gange i løbet af 2000. Første gang den 30. maj 2000³ og anden gang den 5. december 2000⁴. Begge gange opfordredes Kommissionen til at tage initiativer med henblik på forbedring af varmeisolering og af fast installeret udstyr og andre installationer, især for boliger og i den tertiære sektor og med bygningsattestering som virkemiddel.

Direktivforslaget må endvidere ses på baggrund af Kommissionens grønbog "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed"⁵, hvor det bl.a. konkluderes, at bygningsområdet rummer et af de største potentialer, når det gælder påvirkning af Fællesskabets forsyningssituationen.

Europa-Parlamentets udtalelse i første læsning foreligger endnu ikke.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at fremme bedre energimæssig ydeevne i bygninger i EU og i den forbindelse i videst mulig udstrækning sikre, at kun de mest omkostningseffektive foranstaltninger iværksættes. Bygningers lange levetid (50 til over 100 år) gør ifølge Kommissionen, at langt de største muligheder for at forbedre den energimæssige ydeevne på kort og mellemlangt sigt ligger i den eksisterende bygningsmasse. Direktivforslaget fastlægger en ramme, som vil føre til øget samordning mellem medlemsstaternes lovgivning på området. Hvordan rammen i praksis skal fyldes ud bliver dog primært et ansvarsområde for de enkelte medlemsstater.

Forslaget omfatter fire hovedelementer: For det første opstilles der en overordnet ramme med en fælles metode til beregning af bygningers samlede energimæssige ydeevne. For det andet skal nye bygninger - og ved reovering visse eksisterende bygninger - opfylde mindstenormer for energi-

¹ KOM(2000)88 endelig, *op.cit.*

² Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet: "Forberedelser til gennemførelse af Kyoto-protokollen", KOM(1999) 230.

³ Rådets konklusioner 8835/00.

⁴ Rådets konklusioner 14000/00.

⁵ KOM(2000) 769 af 29. november 2000

mæssig ydeevne. For det tredje indfører direktivforslaget på grundlag af disse normer attesteringsordninger for nye og eksisterende bygninger. Attester for energimæssig ydeevne og anbefalet indetemperatur samt andre indeklimarelevante forhold skal opslås i offentlige og i offentligt tilgængelige bygninger. For det fjerde indfører forslaget særlige eftersyn og vurderinger af kedler, varme-/køleanlæg.

Ad 1: Forslaget opstiller krav til medlemsstaterne om at fastlægge en metode til en helhedsorienteret beregning af bygningers energimæssige ydeevne. Der er udarbejdet et bilag til forslaget, der fastsætter rammerne for en sådan metode.

Ad 2: Medlemsstaterne skal endvidere fastsætte mindstenormer for nye bygningers energimæssige ydeevne beregnet på grundlag af den metodiske ramme i bilaget. De nationale myndigheder skal ved opførelse af større bygninger (bygninger med et etageareal over 1000 m²) sikre, at det vurderes, om det er muligt at installere alternative energiforsyningssystemer i disse bygninger inden udstedelse af byggetilladelse.

Medlemsstaterne skal sikre en højnelse af eksisterende bygningers energimæssige ydeevne, når sådanne bygninger med et samlet etageareal på over 1000 m² skal renoveres, således at de når op på mindstenormerne for energimæssig ydeevne. Dette er dog kun et krav, hvis det er teknisk muligt ved omkostningseffektive investeringer, dvs. investeringer, der beregnet ud fra den aktuelle gennemsnitsrente, kan betales tilbage på 8 år med de opnåede energibesparelser. Kravet gælder ligeledes kun ved renoveringer, hvor de samlede omkostninger overstiger 25% af bygningens aktuelle forsikringsværdi.

Ad 3: Medlemsstaterne skal sikre, at der ved opførelse, salg og udleje af bygninger forelægges potentielle købere eller lejere en højst 5 år gammel energiattest.

Forslaget foreskriver, at der i myndighedsbygninger og andre offentligt tilgængelige bygninger skal opslås en højst 5 år gammel energiattest på et sted, der er iøjnefaldende for offentligheden. I de samme bygninger skal der på tilsvarende måde fremvises oplysninger om anbefalede indetemperaturer og eventuelle andre indeklimarelevante forhold, ligesom den aktuelle indendørstemperatur og andre indeklimarelevante forhold skal opslås.

Ad 4: Der skal ifølge forslaget gennemføres regelmæssigt eftersyn af kedler med en nytteeffekt på mere end 10 kW. Bilaget til forslaget opstiller krav om et engangseftersyn af kedlers nytteeffekt over 10 kW efter 15 år, hvorimod kedler over 100 kW skal have et eftersyn hvert andet år.

Der skal ligeledes ske regelmæssigt eftersyn af centrale klimaanlæg.

Medlemsstaterne skal sikre, at attestering af bygninger og eftersyn af varme- og klimaanlæg udføres af kvalificerede og uafhængige personer.

Forslaget behandler endelig udvalgsproceduren, der skal anvendes ved tilpasning af direktivets bilag til den tekniske udvikling og ved indarbejdelse af senere vedtagne normer. Det foreslås, at videreudviklingen af bilagene lægges over i Mærkningskomiteen, som blev etableret i forbindelse med energimærkningsordningen for elektriske husholdningsapparater.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at der i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet bør fastsættes overordnede principper for et system af normer for energimæssig ydeevne på fællesskabsplan, men at den nærmere gennemførelse bør overlades til medlemsstaterne, så hver medlemsstat kan vælge den ordning, der passer bedst til landets særlige situation. Kommissionen anfører videre, at dette direktiv kun omfatter det minimum, der er nødvendigt for at nå disse mål.

Kommissionen anfører endelig, at øget energieffektivitet er en vigtig del af den pakke af politikker og foranstaltninger, som må iværksættes på fællesskabsniveau for at imødekomme Kyoto-protokollens forpligtelser. Forslaget er også et supplement til SAVE-direktivet (93/76/EØF), som kræver, at medlemsstaterne udvikler, gennemfører og aflægger rapport om programmer vedrørende energieffektivitet i bygninger.

Generelt er Danmark enig i Kommissionens vurdering. På enkelte områder vurderes de foreslåede foranstaltninger dog at være for omfattende i forhold til de forbedringer eller forøgede besparelser, der kan opnås ved de nye regler.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Området er reguleret af Byggeloven, Bygningsreglementet, Småhusreglementet, Lov om Fremme af Energi- og Vandbesparelser i Bygninger, bekendtgørelse om Energimærkning m.v. i Bygninger, bekendtgørelse om Honorarer og Ansvarsforsikring for Energimærkning af Bygninger, bekendtgørelse om Kontrolmåling, Justering og Rensning af Oliefyrsanlæg og cirkulære om Energieffektivisering i Statens Institutioner.

Direktivforslaget har i vid udstrækning taget udgangspunkt i den danske regulering på området. Forslaget vil derfor kun i mindre omfang kræve lovændringer i Danmark.

I Danmark er der ikke krav om, at man skal lave en helhedsorienteret beregning af nybygningers energimæssige ydeevne, medmindre man efterfølgende overdrager dem ved salg, og de derved omfattes af energimærkningsordningen. Implementering kan ske uden en ændring af bygningsregle-

menterne ved en udvidelse af energimærkningsordningen, så denne omfatter alle nyopførte bygninger, uanset om de sælges eller ej.

Ved renoveringer af eksisterende bygninger i Danmark finder byggeloven anvendelse, men bedømt efter om ombygningen er væsentlig og ikke efter rentabilitet. Det vil kræve en ændring af byggeloven, såfremt den nuværende formulering af artikel 5 om renoveringer skal implementeres.

I Danmark skelnes også mellem større og mindre ejendomme, men i Danmark opdeles bygninger ved et samlet etageareal på 1500 m², hvor forslaget ønsker skellet ved 1000 m². Dette vil kræve ændringer på bekendtgørelsesniveau efter forhandlinger med de berørte parter.

Der er specielle regler for offentlige bygninger i den danske energimærkningsordning, men kravene til offentliggørelse er mere vidtgående i direktivet, og de omfatter også privatejede men offentligt tilgængelige bygninger. Der er heller ikke krav om ophængte termometre mv. eller krav om, at anbefalede indetemperaturer og andre indeklimamæssige parametre skal være ophængt.

De danske regler for energimærkning ved salg og overdragelse gælder ikke for andelsboliger og for lejligheder. Direktivets regler vil derfor kræve en ændring af loven om fremme af energi- og vandbesparelse i bygninger, så disse lejligheder også bliver omfattet af reglerne.

Den danske OR-ordning (Oliefyrsservicebranchens Registreringsudvalg) omfatter alene oliefyrede kedelanlæg, hvor der kræves et årligt eftersyn af anlægget. Det vil kræve en ny bekendtgørelse at implementere forslaget om kedeleftersyn, så dette også omfatter gasfyrede kedler og biobrændselskedler, og der vil være behov for at ændre reglerne for OR-ordningen, så den også kommer til at indeholde råd om udskiftning mv. Men en lovhjemmel for dette findes allerede i lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger.

Bestemmelserne om eftersyn af klimaanlæg kan ligeledes implementeres på bekendtgørelsesniveau på baggrund af hjemmel i lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger.

Alt i alt vil direktivet medføre mindre justeringer af lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger og af byggeloven samt ændring af flere bekendtgørelser på området.

Økonomiske konsekvenser

Erhvervsliv

Forslaget vil få økonomiske konsekvenser for de dele af detailhandlen og servicevirksomheder, der har offentligt tilgængelige bygninger, som er mellem 1000 m² og 1500 m², på grund af direktivets nedre afgrænsning på 1000 m² og energiledelsesordningens nuværende grænse på 1500 m². Disse

bygninger skal efter direktivet nu have udarbejdet en energimærkning mindst hvert 5. år. Det er ikke umiddelbart muligt ud fra BBR eller andet datagrundlag at fastslå det nærmere omfang i antal omfattede bygninger.

Forslaget skønnes at have positive økonomiske konsekvenser for de dele af erhvervslivet, som producerer bygningskomponenter. Det skønnes at efterspørgslen efter mere energieffektive bygningskomponenter vil stige på såvel nationalt som europæisk plan.

Forbrugere

Forslaget skønnes at have visse økonomiske konsekvenser for forbrugere i det omfang de er lejere eller andelshavere, idet reglerne om maks. 5 år gammel energimærkning ved udlejning/salg i praksis vil betyde, at alle disse ejendomme skal energimærkes ca. hvert 5. år. Det må formodes, at de forøgede administrationsomkostninger til udarbejdelse af energiattester i udlejningsbyggeri og andelsboligforeninger overføres til lejere og andelshavere. Det forventes dog, at disse omkostninger vil give anledning til energibesparende initiativer i ejendommene, som samlet set vil udligne merudgiften.

Staten

Forslaget skønnes at have økonomiske konsekvenser, i det omfang staten anvender bygninger med et areal på mellem 1000 m² og 1500 m². Ifølge BBR ejer staten 190 bygninger på 1000-1500 m². Disse bygninger skal hvert 5. år have udarbejdet energimærkning, som skal opslås i bygningen. Det forventes dog, at disse omkostninger vil give anledning til energibesparende initiativer i ejendommene, som samlet set vil udligne merudgiften.

Amter og kommuner

Forslaget skønnes at have økonomiske konsekvenser, i det omfang amterne og kommunerne anvender bygninger med et areal på mellem 1000 m² og 1500 m². Ifølge BBR ejer kommunerne 1130 bygninger med et areal på mellem 1000 m² og 1500 m², og amterne ejer 150 bygninger med et areal på mellem 1000 m² og 1500 m². Disse bygninger skal hvert 5. år have udarbejdet energimærkning, som skal opslås i bygningen.

Den regelmæssige energimærkning af bygningerne forventes at medvirke til gennemførelse af yderligere besparelsesforslag, som samlet set kan modvirke omkostningerne ved mærkningen. Desuden er der kommuner, som på frivilligt grundlag energimærker deres bygninger under 1500 m² i dag. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at afgøre omfanget af meromkostninger.

Administrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige administrative konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, idet flere bygninger vil blive omfattet af energimærkningsreglerne, ligesom der indføres eftersyn og rådgivning om udskiftning for alle typer kedler.

Forslaget vurderes ligeledes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, idet det udvider energimærkningsordningen af bygninger til de øvrige EU-lande.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 31. maj 2001 til 73 interessenter. Desuden er By- og Boligministeriet, i lyset af forslaget særlige konsekvenser for dette ministerium, ikke blot blevet hørt men har direkte deltaget i udformningen af nærværende notat. Der var ingen bemærkninger til notat fra EF-specialudvalget for energipolitiske spørgsmål.

Ejendomsforeningen Danmark

bemærker, at direktivet vil medføre, at der i udlejningsejendomme, som er på under 1500 m², skal udarbejdes energimærkning mindst hvert 5. år, da der typisk finder genudlejninger sted med væsentligt mindre intervaller end 5 år.

Ejendomsforeningen Danmark opfordrer Energistyrelsen til at overveje at søge at fastholde de nu gældende principper om, at der alene skal udarbejdes energimærkning for ejendomme på under 1500 m² ved salg, således at det ikke bliver nødvendigt regelmæssigt at udarbejde energimærkning for disse ejendomme.

Ejendomsforeningen Danmark finder i øvrigt ikke, at der er rimelig grund til at indføre krav om, at der forelægges energiattester m.v. ved enhver udlejning af bygninger eller lokaler i bygninger. Dette vil medføre yderligere administrationsomkostninger for ejere og administratorer af udlejningsejendomme. Lejelovens regler om beboerrepræsentationers rettigheder giver i forvejen beboerrepræsentationerne ret til at drøfte alle spørgsmål af betydning for ejendommens drift med udlejer/administrator samt ret til at komme med forslag om gennemførelse af forbedringer på ejendommene. Beboerrepræsentationerne har således vide muligheder for at varetage lejernes interesser, og der ses derfor ikke at være behov for, at energiattester forelægges for de enkelte lejere i ejendommen.

Endelig er lavt energiforbrug i stadig stigende grad en konkurrenceparameter, der er et godt incitament for ejerne til af egen drift at sikre, at ejendommens energiforbrug begrænses mest muligt.

Ejendomsforeningen Danmark bemærker, at det af direktivforslaget fremgår, at der i offentligt tilgængelige bygninger skal opslås en højst 5 år gammel energiattest samt oplysning om aktuel og anbefalet indetemperatur mv. på et sted, der er iøjnefaldende for offentligheden. Foreningen opfordrer

til at det overvejes, om der er behov for sådanne bestemmelser, herunder hvorvidt det kan forventes, at sådanne regler vil have indflydelse på energiforbruget i ejendommene.

ELFOR:

foreslår, at der bør angives normer for klimaanlæg og ventilation, da det er et af de forbrug, der forventes at øges markant i fremtiden. Det bør også fremgå, at ventilations- og klimaanlæg bør efterses regelmæssigt, da mangel på vedligeholdelse øger energiforbruget markant, dvs. ikke kun når de er 15 år gamle.

VVS fabrikkerne

oplyser, at i lighed med eftersynsordningerne på kedelanlæg og klimaanlæg ville det være fremmende for energibesparelserne, såfremt direktivet blev udvidet til også at indeholde en eftersynsordning på fjernvarmeanlæg over en vis alder, idet det er foreningens opfattelse og erfaring, at der er en hel del ældre fjernvarmeinstallationer, som ikke fungerer optimalt.

Dansk Handel & Service

ønsker formuleringen af artikel 4 præciseret, så det udtrykkeligt fremgår, at det alene er parter, der har en retlig interesse i sagen, der skal have forelagt resultatet af den omhandlede vurdering og ikke blot alle interesserede parter.

Dansk Handel & Service anfører endvidere til artikel 6, at energiattester er forretningsindehaveres private dokumenter og skal som sådan ikke være pligtige at offentliggøre. Hvis den enkelte forretning ønsker at offentliggøre sin energiattest, skal dette være frivilligt.

Det Økologiske Råd:

tilføjer til forslaget, at krav til minimumsstandarder for energiforbrug i bygninger bør fastsættes efter forholdsvis optimal byggeteknologi, bygningers lange levetid taget i betragtning.

Det Økologiske råd bemærker, at direktivet bør sikre, at attesterne ikke gøres så komplicerede, at beboerne ikke kan forstå dem, ligesom det bør kræves, at attesterne indeholder en konkret beregning af de økonomiske konsekvenser af efterisolering for lejerne.

Kravene til opslag på "et iøjnefaldende sted" af disse attester bør kunne erstattes af andre informationsmåder, såfremt disse kan dokumenteres at have en lige så god informationsværdi af hensyn til de 15 landes informationsforskelligheder.

Det Økologiske Råd finder, at der bør sættes særlig fokus på individuelle anlæg til bygningskøling, ligesom pumper bør medtages i lighed med kedler og ventilation som særligt område med særlige eftersyn.

By & Bolig

påpeger, at en indførelse af mindstenormer for opfyldelse af energimæssig ydeevne ved såvel nybyggeri som ved renovering af eksisterende bygninger bør følges op af ændringer i lejelovgivningen, der gør det muligt for en ejer at opkræve en leje, der også beregnes under hensyn til de øgede vedligeholdelsesudgifter, der kan være en følge af etablering af særlige energibegrænsende faciliteter. By & Bolig mener endvidere, at energiattesten bør laves på baggrund af det faktiske forbrug i ejendommen.

BYG-DTU

Oplysninger om nye bygningers energimæssige forhold bør foreligge, før beslutningen om opførelsen af huset sker og så tidligt, at informationerne kan påvirke beslutningsprocessen. I typehusfirmaers katalogmateriale bør der således også udarbejdes energimærkning.

I Direktivforslaget bilag A bør det præciseres, at effekten af konstruktive og geometriske kuldebroer skal indgå, ligesom det bør anføres, at datagrundlaget og beregningsmetoderne skal være i overensstemmelse med beregnings- og produktstandarder fra CEN.

CEETB

CEETB (Comité Européen des Equipements Techniques de Bâtiment/European Technical Contractors Committee for the Construction Industry) har efter høringsfristens udløb kommenteret direktivforslaget. Foreningen er meget positiv overfor forslaget idet de ser et stort potentiale i energibesparelser i såvel eksisterende som nybyggeri.

EuroAce

EuroAce er en europæisk organisation, som repræsenterer Europas ledende virksomheder indenfor produktion og handel med energibesparende bygningskomponenter, heriblandt Danfoss, Grundfos, Velux og Rockwool. EuroAce har ligeledes efterfølgende kommenteret direktivforslaget. EuroAce er meget positiv overfor direktivforslaget, som de skønner kan være et væsentligt bidrag til at opfylde EU's målsætninger om reduceret CO₂-udslip.

Kommunernes Landsforening (KL)

mener ikke, at direktivet vil komme til at påvirke byggerierne i Danmark nævneværdigt, da direktivets forslag bygger på dansk ret, og de fleste af de foreslåede tiltag allerede praktiseres herhjemme. KL mener, Danmarks energiledelsesordning kunne tilføjes direktivet, ligesom man kunne inddrage diskussionen af brugeradfærden i bygningerne.

Såfremt kommunerne pålægges en kontrolopgave i forbindelse med implementeringen af direktivet, påpeger KL, at det vil blive relevant at stille krav om økonomisk kompensation.

Følgende organisationer meddelte, at de ingen kommentarer havde til Direktivforslaget:

Landbruksrådet

Den Danske Landinspektørforening

Danske Fjernvarmeværkers Forening

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (F.R.I.)

Advokatrådet

Elinstallatørernes Landsforening ELFO

Realkreditrådet

Byggedirektoratet

Amtsrådsforeningen

6. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad 4. Indre marked for el og gas

KOM(2000)125

Nyt notat

Resumé

Kommissionen fremlagde den 2. maj 2001 for Rådet en pakke med forslag til fremskyndelse og uddybning af det indre marked for el og gas. Pakken består af en meddelelse fra Kommissionen om gennemførelsen af det indre marked for energi, et forslag til ændring af el- og gasdirektiverne med henblik på fremskyndelse og uddybning af el- og gasliberaliseringen, samt et forslag til forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Forslagene har været forhandlet siden da, men er endnu ikke modne til afgørelse. Formandskabet lægger derfor alene op til en afrapportering om status for drøftelserne samt en udveksling af synspunkter.

Kommissionen er desuden på vej med en såkaldt "bench-marking"-rapport om de erfaringer der kan drages af de forskellige måder, medlemsstaterne har valgt at gennemføre el- og gasdirektiverne. Formandskabet har sat Kommissionens præsentation af denne rapport på dagsordenen som et eventuelt underpunkt c) under punkt 4.

Status

Kommissionen fremlagde den 2. maj 2001 for Rådet en pakke med forslag til fremskyndelse og udbygning af det indre marked for el og gas. Pakken består af en meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af det indre marked for energi, et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EC og 98/30/EC om fælles regler for det indre marked for elektricitet og naturgas, samt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

På opfordring af Rådet ved det seneste rådsmøde (energi) den 14. maj 2001 er Kommissionen for tiden ved at udarbejde en såkaldt "bench-marking"-rapport om de erfaringer der kan drages af de forskellige måder, medlemsstaterne har valgt at gennemføre el- og gasdirektiverne. Rapporten foreligger endnu ikke. Formandskabet har sat Kommissionens præsentation af denne rapport på dagsordenen som et eventuelt underpunkt c) under punkt 4.

I det følgende behandles indledningsvist Meddelelsen kort, dernæst mere udførligt direktivforslaget og forslaget til forordning.

Forslaget til direktiv har hjemmel i artikel 95 TEF, mens forslaget til forordning har hjemmel i artikel 75, stk. 1, TEF, og begge skal derfor behandles af Europa-Parlamentet og Rådet efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF.

De to forslag til retsakter er på dagsordenen med henblik på en statusorientering og udveksling af synspunkter.

Kommissionens Meddelelse

I Meddelelsen, der ledsager direktivforslaget og forslaget til forordning, redegør Kommissionen for de hidtidige fremskridt i gennemførelsen af det indre marked for el og gas. Endvidere redegøres der for arbejdet i de såkaldte Firenze- og Madrid-fora om harmonisering af tariferingen og andre regler for grænseoverskridende handel med henholdsvis el og gas⁶.

Meddelelsen påpeger, at der er sket betydelige fremskridt i liberaliseringen af navnlig elmarkederne, men også gasmarkederne. Det har medført betydelige prisnedsættelser, som er størst i lande med høj grad af kvantitativ markedsåbning.

⁶ I hhv. Firenze- og Madrid-foraerne, der ledes af Kommissionen, deltager repræsentanter for alle involverede aktører på nationalt plan fra medlemslandene, dvs. medlemsstaternes repræsentanter, nationale tilsynsmyndigheder, transmissionssystemoperatører, el- og gasområdets producenter, forhandlere, forbrugere, netbrugere samt el- og gasbørser etc.

I Meddelelsen præsenteres der også resultater af undersøgelser af liberaliseringens konsekvenser på en række områder. Det konkluderes, at selv fuldstændig markedsåbning har ikke medført noget fald i offentlige servicestandarder. Markedsåbningen har også vist sig at være forenelig med Fællesskabets mål for forsyningssikkerhed og miljøbeskyttelse, forudsat at de nødvendige supplerende politikker gennemføres. Der kan og bliver også truffet foranstaltninger for at sikre, at den nødvendige omstrukturering af energisektoren finder sted på en socialt ansvarlig måde, som er forenelig med Fællesskabets beskæftigelsespolitiske mål.

Det konkluderes, at der nu er behov for yderligere fremskridt på to områder, nemlig *kvantitativt* med hensyn til en udvidelse af forbrugernes adgang til det åbne marked, og *kvalitativt* med hensyn til en liberalisering i dybden, det vil sige skærpelse af de regler, der skal sikre retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til nettene.

4 a) Forslag til direktiv om ændring af el- og gasdirektiverne

1. Formål og indhold

Baggrund

Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 opfordrede til en "hurtig indsats" for at gennemføre det indre marked og bad "Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne om hver især inden for deres respektive beføjelser, ... at fremskynde liberaliseringen inden for elektricitet og gas ... Målet er, at det indre marked kommer til at fungere fuldt ud på disse områder. Det Europæiske Råd vil vurdere fremskridtene, når det samles i foråret, med udgangspunkt i Kommissionens rapport og hensigtsmæssige forslag". Europa-Parlamentet anmodede ligeledes Kommissionen om at vedtage en detaljeret tidsplan for opfyldelse af de nøje fastlagte målsætninger med henblik på gradvis at opnå fuldstændig liberalisering af energimarkedet⁷.

Rådet (energi) den 30. maj 2000 bekræftede Lissabon-konklusionerne og opfordrede Kommissionen til at fremsætte forslag til den videre indsats.

På mødet i Det Europæiske Råd i Stockholm den 23.-24. marts 2001 bekræftedes og forstærkedes Lissabon-konklusionerne, men der kunne dog ikke, som foreslået af Kommissionen, opnås enighed om en konkret dato for den fulde markedsåbning.

Direktivforslagets indhold

Kvantitative foranstaltninger

Målet med arbejdet i disse fora er på frivillighedens grundlag at etablere hensigtsmæssige tekniske regler for grænseoverskridende handel med el og gas.

⁷ Beslutning om Liberalisering af energimarkedet.

Med hensyn til el foreslås det, at alle erhvervskunder får fuld adgang 1. januar 2003 og at husholdningerne får adgang 1. januar 2005. For gas foreslås, at erhvervskunderne får fuld adgang 1. januar 2004 og husholdningerne samtidigt med elkunderne, dvs. den 1. januar 2005.

Kvalitative foranstaltninger

"Unbundling"

Der kræves fuld funktionel adskillelse af henholdsvis transmissionsoperatørens og distributionssystemoperatørens aktiviteter fra andre aktiviteter, herunder produktions- og salgsaktiviteter. Begge typer operatører skal som minimum være uafhængig mht. juridisk person (legal form), organisation og beslutningstagning fra andre aktiviteter, der ikke har at gøre med transmission henholdsvis distribution. For at sikre denne uafhængighed skal systemoperatørene leve op følgende:

- ledelsen i systemoperatørvirksomhederne må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede elektricitetsselskab, som har ansvaret for den daglige drift af andre gas-/elforsyningsaktiviteter.
- der skal træffes passende foranstaltninger, der tager højde for systemoperatør-ledelsens personlige interesser på en måde, der sikrer, at den handler uafhængigt,
- systemoperatøren må have fuld kontrol over alle de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet, og
- systemoperatøren må etablere et "compliance"-program indeholdende foranstaltninger, der sikrer, at diskriminerende adfærd er udelukket.

Reglerne er dog ikke til hinder for, at et kombineret transmissions- og distributionssystem kan drives af en operatør, såfremt denne lever op til uafhængighedskravene, for vidt angår andre aktiviteter end transmission og distribution.

Reguleret tredjepartsadgang

Tredjepartsadgang til transmissions og distributionssystemerne skal være på basis af faste og offentliggjorte tariffer, som anvendes objektivt og ikke-diskriminerende. Tarifferne skal godkendes af en uafhængig tilsynsmyndighed. Forhandlet tredjepartsadgang samt eneopkøber-modellen udgår af direktiverne som mulige optioner.

I øvrigt indarbejdes transitdirektiverne for el og gas i el- og gasdirektiverne og ophæves.

Uafhængig national tilsynsmyndighed

Medlemsstaterne skal oprette uafhængige nationale myndigheder, som skal spille en central rolle, når det gælder om at sikre adgang til nettet uden forskelsbehandling. De skal derfor have de fornødne ressourcer samt beføjelser til at fastsætte eller godkende transmissions- og distributionstarifferne, før de træder i kraft. Disse regelfastsættende myndigheder har aktive forhåndsgaver, til forskel

fra konkurrencemyndighederne, der kun kan optræde efterfølgende i forbindelse med konkurrenceforvridninger.

Organ til overvågning af forsyningssikkerheden

Medlemsstaterne skal udpege et organ til at overvåge forsyningssikkerheden. Opgaven vil ifølge direktivforslaget kunne varetages af den uafhængige tilsynsmyndighed.

PSO-bestemmelserne

PSO-bestemmelserne i direktiverne skal præciseres og opdateres med henblik på at EU's borgere kan være sikre på, at fuld markedsåbning vil finde sted på en måde, der tjener deres interesser. På visse punkter ændres reguleringen, således at en PSO går fra at være en option til at blive en forpligtelse. Der vil således blive krævet forsyningspligt for el til alle forbrugere. Endvidere vil der blive indsat passende bestemmelser i begge direktiver, der skal sikre beskyttelse af særligt udsatte forbrugere, fx ældre, arbejdsløse, handicappede mv., mod urimelig afbrydelse af forsyningerne. Ud over forsyningspligten skal medlemsstaterne sikre forsyninger til rimelige priser til for eksempel periferiområder af hensyn til social og økonomisk samhørighed. Det bliver nu en pligt for medlemsstaterne at gennemføre passende foranstaltninger til beskyttelse af miljøet, ligesom det også bliver en pligt at træffe foranstaltninger med henblik på opretholdelse af forsyningssikkerheden. Specielt sidstnævnte har en vigtig plads i revisionsdirektivet, jf. nedbruddet i elforsyningen i Californien.

2. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører i de indledende betragtninger, at målene for den foreslåede foranstaltning, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet og gas med lige konkurrenceforhold, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene. De kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger kun gennemføres på fællesskabsplan, i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne, som fastsat i traktatens artikel 5. Ifølge Kommissionen er direktivet begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at nå de pågældende mål, og går ikke videre, end hvad der er nødvendigt herfor. Regeringen deler Kommissionens synspunkter.

3. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det eksisterende gasdirektiv er implementeret i dansk ret ved lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning som ændret ved lov nr. 481 af 7. juni 2001. Loven tager højde for de fleste af de nye tiltag der er indeholdt i det foreliggende forslag til ændring af gasdirektivet. Det vurderes derfor, at der højst vil være behov for mindre justeringer af lovgivningen på naturgasområdet, hvis forslaget til ændring af direktivet vedtages i den foreliggende udformning.

Det eksisterende eldirektiv er implementeret i dansk ret ved lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001, med tilhørende bekendtgørelser. Der er også i elforsyningsloven

taget højde for flere af de nye tiltag, der følger af forslaget til ændring af eldirektivet. Det vurderes derfor, at der ligeledes på dette område højst vil være behov for mindre justeringer af såvel elforsyningsloven som de tilhørende bekendtgørelser, hvis forslaget til ændring af direktivet vedtages i den foreliggende udformning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da lovgivningen på elområdet i vidt omfang allerede lever op til direktivforslagets bestemmelser, forventes forslaget bestemmelser vedrørende eldirektivet ikke at få væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for hverken stat, amter, kommuner eller erhvervslivet.

Direktivforslagets bestemmelser om en øget åbning af gasmarkederne vil skabe større konkurrence på disse markeder, herunder det danske. Et øget konkurrencepres på naturgasmarkedet kan reducere selskabernes indtægtsmuligheder og dermed også statens muligheder for at opnå aktieudbytte fra DONG-koncernen. Det er ikke muligt at kvantificere et eventuelt indtægstab for DONG Naturgas A/S og et deraf følgende fald i statens udbytte.

Den øgede konkurrence forventes herudover på sigt at kunne føre til lavere gaspriser for alle forbrugere, herunder erhvervsvirksomheder. Det vurderes heller ikke muligt at kvantificere betydningen for gaspriserne af den øgede konkurrence. Herudover vurderes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervsvirksomheder. Erhvervsvirksomheder, som har ret til valg af leverandør af gas, og som selv søger om adgang til systemet, vil dog med forslaget om reguleret adgang til transmissionsnettet få en lettelse, idet selskaberne ikke skal anvende ressourcer på forhandling om adgang til systemet.

Forslaget forventes ikke ud over eventuelt faldende gaspriser at have økonomiske konsekvenser for amter eller kommuner.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU.

4. Høring

Direktivforslaget blev sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Energistyrelsen har modtaget 25 høringssvar. Hovedindholdet af høringssvarene er gengivet i resuméet nedenfor.

Direktivforslagets forslag til ændringer i gasdirektivet

Markedsåbningen

Danske Energiselskabers Forening (DEF), ENERGI E2, Danske Fjernvarmeværker Forening (DFF), Dansk Industri, INDUKRAFT, Foreningen for Slutbrugere af Energi og Mærsk Olie & Gas A/S fremfører alle en positiv holdning til en fuldstændig åbning af naturgasmarkedet.

DONG Naturgas A/S fremfører, at selskabet lægger vægt på at kunne leve op til de "take-or-pay"-aftaler, som selskabet har indgået med DUC. Hvis DONG ikke kan afsætte eventuelle overskydende naturgasmængder på markedsmæssige vilkår, som følge af en yderligere åbning, vil virksomheden kunne lide økonomiske tab. DONG finder, at de muligheder, der tilbydes udenlandske selskaber for salg af gas på det danske marked, må ses i lyset af de kvalitative tiltag vedrørende tredjepartsadgang, der gennemføres i de nærmeste lande. Dette indebærer, at DONG skal sikres tilsvarende formel og reel adgang til de kunder i udlandet, som udenlandske selskaber har adgang til i Danmark, dvs. reel reciprocitet mellem landene.

Unbundling

DONG Naturgas A/S finder at kravene vedrørende unbundling, er unødigt bureaukratiske, hvilket vil besværliggøre en effektiv og smidig organisation. DONG vurderer, at regler først og fremmest vil ramme de mindre gasselskaber, som ikke vil få stordriftsfordele og synergier.

Indukraft, Danske Fjernvarmeværkers Forening Energi E2, Mærsk Olie og Gas A/S og Dansk Industri støtter kravene til unbundling af netaktiviteter fra produktions- og salgsaktiviteter med henblik på at sikre en effektiv konkurrence og modvirke urimelig forskelsbehandling. Danske Fjernvarmeværkers Forening mener endvidere, at de samme krav burde stilles til lageraktiviteter.

Reguleret tredjepartsadgang til transmissions- og distributionssystemer

Dansk Industri, Energi E2, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Mærsk Olie og Gas AS og Foreningen for Slutbrugere af Energi støtter Kommissionens forslag om tredjepartsadgang baseret på offentligtjorte og ikke-diskriminerende tariffer (reguleret adgang).

DONG bemærker til forslaget, at selskabet i forbindelse med overtagelsen af Naturgas Sjælland I/S har givet Konkurrencerådet tilsagn om, at DONG senest den 31. december 2001 etablerer et sæt tariffer for adgang til transmissionsnettet for en standardtransportydelse omfattende en transmissionsaftale med kapacitetsreservation og transport.

Mærsk Olie og Gas A/S fremfører, at det bør sikres, at søledninger, der anvendes til at lede naturgas til land, fremover reguleres efter regler svarende til dem, der gælder for transmissionsnettet.

PSO

Dansk Gasteknisk Center (DGC) nævner, at erfaringerne viser (både i Europa, USA, og Japan), at liberalisering og deregulering af energimarkedene medfører en reduktion i forsknings- og udvik-

lingsindsatsen. DGC indstiller derfor, at der i forbindelse med revisionen af gasdirektivet skabes øget opmærksomhed omkring denne problemstilling, og at der indarbejdes passende mekanismer i direktivet til sikring mod en u hensigtsmæssig reduktion i forsknings- og udviklingsaktiviteten.

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om mål for offentlig service i Meddelelsen fra Kommissionen.

Dansk Energi finder, at beskyttelse af dårligt stillede befolkningsgrupper må medlemstaterne sikres frihed til at løse, herunder gennem brug af sociallovgivningen.

Øvrige forhold

Indukraft mener, at der bør indføres en forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende udveksling af gas, svarene til den der gælder på elområdet.

Direktivforslagets forslag til ændringer i eldirektivet

Unbundling

Nord Pool støtter direktivets bestemmelser om unbundling af monopolopgaver og kommercielle opgaver.

PSO

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om Mål for offentlig service i Meddelelsen fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet. Det er Rådets indstilling, at eldirektivforslagets artikel 3, pkt. 2 skal ændres, så det klart fremgår, at energibesparelser er et væsentligt mål for energiselskabernes offentlige service. Endvidere finder rådet, at det vil være oplagt at integrere energibesparelsesmulighederne i alle de aspekter, der indgår i nærværende forslag fra Kommissionen.

Dansk Energi anfører, at forslagens krav om etablering af forsyningspligt for el til "overkommelige og rimelige priser" er uheldigt, da elpriserne under forsyningspligten altid bør være knyttet til markedsprisen. Foreningen anfører endvidere, at det er vigtigt at medlemsstaterne ikke tvinges til varetage hensyn som social og økonomisk samhørighed, miljøbeskyttelse og forsyningsikkerhed ved indførelse af offentlige serviceforpligtelser, men kan vælge at bruge markedsorienterede virkemidler.

Øvrige bemærkninger

Energi E2 og Dansk Energi anfører, at det er vigtigt, at liberaliseringen af el- og gassektorerne sker parallelt.

4 b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

1. Baggrund og status

Det endelige formål med elektricitetsdirektivet er at få oprettet et virkelig integreret fælles marked i modsætning til en situation, som præges af 15 mere eller mindre liberaliserede, men stort set nationale markeder. Dette mål er endnu ikke blevet nået. Ganske vist har den grænseoverskridende handel - i form af konkret elektricitetsudveksling mellem landene - udviklet sig i tidens løb og omfatter nu ca. 8% af den samlede elektricitetsproduktion. Det er imidlertid et ret beskedent tal i forhold til de øvrige økonomiske sektorer.

Selvom næsten alle medlemsstaterne har gennemført direktivet, og transmissionskapaciteten i de fleste tilfælde faktisk er til stede, er der meget, der tyder på, at det stadig volder mange kunder med mulighed for at vælge leverandør organisatoriske og økonomiske vanskeligheder at skulle vælge leverandør i en anden medlemsstat.

Hvad tariffer angår, kræver den enkelte transmissionsoperatør ("TSO") et transmissionsgebyr, som ikke nødvendigvis er samordnet med de transmissionsgebyrer, der i forvejen skal betales til andre TSO'er. Da der er forskel på de tarifieringsordninger, der benyttes i medlemsstaterne, kan det beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne, derfor komme til at variere betydeligt, afhængigt af de involverede TSO'er, uden nødvendigvis at stå i forbindelse med de faktiske omkostninger. Hvis der er tale om transit gennem flere medlemsstater, kan disse forhold desuden medføre, at der "går lagkage" i tarifferne (dvs., at de bliver lagt sammen, den ene oven på den anden), hvis alle de berørte systemoperatører opkræver en afgift. Incitamentet til at handle over landegrænser mindskes derved betragteligt.

Et andet vigtigt forhold i denne forbindelse kan være den begrænsede kapacitet i samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer. Man regner med, at overbelastning ved de internationale grænser stadig vil være den vigtigste hindring for fri handel med elektricitet mellem visse europæiske regioner i de næsten 10 år. Det skyldes ikke blot voksende energistrømme, men også ændring af strømningsmønstret. Antallet af samkøringslinjer mellem systemerne og de eksisterende anlægs kapacitet skal derfor nødvendigvis udbygges.

I de tilfælde, hvor de nuværende samkøringslinjers kapacitet er begrænset, bliver principperne for, hvordan denne kapacitet fordeles blandt markedsdeltagerne, afgørende for, hvilke deltagere der kan udnytte de handelsmuligheder, det indre marked tilbyder. Markedsdeltagerne vil blive forskelsbehandlet, hvis der ikke opstilles gennemsigtige regler, som udelukker forskelsbehandling. De etablerede operatører kan hindre ny tilgang til markedet, ikke mindst hvis en stor del af kapaciteten er

bundet af langtidskontrakter. Det vil hæmme samhandelens udvikling og betyde langt færre fordele af det indre marked.

På denne baggrund er der efter Kommissionens opfattelse brug for at harmonisere Fællesskabets regler for tariffer for grænseoverskridende transaktioner og for fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinjerne.

Europa-Parlamentets udtalelse i første læsning foreligger endnu ikke.

2. Formål og indhold

Det er forordningsforslagets formål at indføre faste bestemmelser for den grænseoverskridende handel med elektricitet. Hovedformålet er at sikre, at de omkostninger, transmissionssystemoperatørene faktisk pådrager sig, afspejles nøjagtigt i afgifterne for adgang til systemet, herunder samkøringslinjerne, og at urimelig omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner udelukkes.

Vedtagelsen af dette forordningsforslag er et vigtigt led i Fællesskabets strategi for at virkeliggøre det indre marked for elektricitet. Ved at indføre rimelige, omkostningsafspejlende, gennemsigtige og direkte anvendelige regler for tarifiering og tildeling af disponibel kapacitet på samkøringslinjerne - og således fuldstændiggøre bestemmelserne i elektricitetsdirektivet - sikrer det effektiv adgang til transmissionssystemerne med henblik på grænseoverskridende transaktioner.

Med hensyn til tarifiering bygger den påtænkte ordning på det princip, at TSO'erne indbyrdes kompenserer for de elektricitetstransitstrømme, der påfører hinanden, herunder de transitstrømme, der sædvanligvis går under betegnelsen "loop flows" (sløjfestrømme) eller "parallelstrømme". Ifølge forordningsforslaget skal compensationer til de TSO'er, der stiller deres net til rådighed for elektricitetstransit, derfor finansieres ved hjælp af bidrag fra de TSO'er, som er ophav til disse transitstrømme. Desuden fastsætter forordningen en vis harmonisering af de afgifter, der opkræves for adgang til nationale systemer, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at undgå eventuelle forvridninger på grund af forskellige nationale ordninger.

Med hensyn til fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinjerne fastsætter forordningen de hovedprincipper, fordelingen skal følge. I et bilag til forordningen gøres der rede for de nærmere tekniske enkeltheder.

Foruden grundprincipperne for prisfastsættelse og behandling af overbelastning fastsætter forordningsforslaget, at der senere kan vedtages retningslinjer, som opstiller yderligere relevante principper og fremgangsmåder. Disse retningslinjer kan vedtages og ændres uden at ændre forordningen, så der kan ske en hurtig tilpasning til ændrede forhold.

3. Nærhed og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører at Medlemsstaterne ikke kan løse problemet alene, fordi den fremgangsmåde, der skal anvendes til at udarbejde et effektivt tarifieringssystem, kræver samordning og ikke kan udvikles på nationalt plan. Det er regeringens opfattelse at Kommissionens forslag om et lovgivningsmæssigt instrument er i fuld overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Grænseoverskridende elhandel reguleres i Danmark via elloven. De bestemmelser som er indeholdt i forslaget falder alle inden for ellovens gældende bestemmelser..

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen medfører ingen umiddelbare ændringer i dansk lovgivning idet der allerede i den danske ellov samt bekendtgørelser indgår bestemmelser for grænseoverskridende elhandel som harmonerer med forordningens bestemmelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslag til forordning skønnes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for staten, amtskommuner og kommuner. De systemansvarlige virksomheder vil få beskedne øgede administrative opgaver omkring administration af betalinger til fonden.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

6. Høring

Forslaget til forordning blev sammen med eldirektivet sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Energistyrelsen har modtaget 27 hørings svar. Hørings svarene vedrørende forordningen har alle været positive.

Danske Energiselskabers Forening finder, at det er et velgennearbejdet forslag til forordning. Elproduktionsselskabet Energi E2 støtter initiativer til at stimulere øget handel over landegrænserne. Elbørselskabet Nord Pool er meget positiv over for forslaget. INDUKRAFT er tilfreds med rådets forordning om betingelser for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling. Den systemansvarlige virksomhed Eltra er generelt tilfreds med EU-Kommissionens forslag og har ingen forbehold. Den systemansvarlige virksomhed Elkraft System finder, at behovet for ensartet regulering af handelen over grænserne i EU er meget påtrængende og hilser forslaget meget velkomment. Det er Foreningen for Slutbrugere af Energis opfattelse, at der bør indføres et system, svarende til det i Nord Pool området, gældende for udveksling mellem landene.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været nævnt i Folketingets Europaudvalg i forbindelse med Rådsmødet (energi/industri) den 14. – 15. maj 2001, jf. aktuelt notat af 30. april 2001, side 8 ff.

Ad 5. Forslag til Rådets forordning om statsstøtte til kulindustrien

KOM(2001)423

Nyt notat

Resumé

Baggrunden for forslaget er at grundlaget for den eksisterende kulstøtteordning udløber med EKSF-traktatens udløb den 24. juli 2002. Forslaget har hjemmel i artikel 87, stk. 3, litra e, og artikel 89 i TEF.

Kommissionen anfører at forslagets formål er at styrke energiforsyningssikkerheden i EU. En mindstekapacitet af kulproduktion vil bidrage til at sikre et fundament af indenlandske primære energikilder. Det kul der produceres i EU er ikke eller kan ikke forventes at blive konkurrencedygtig i forhold til import fra tredjelande. For at sikre kulindustriens levedygtighed finder Kommissionen det derfor nødvendigt at give medlemsstaterne mulighed for at yde statsstøtte.

Samtidig hermed anfører Kommissionen at en mindsteproduktion af kul har til formål at bevare en fuld funktionsdygtig infrastruktur, de faglige kvalifikationer hos en kerne af medarbejdere og teknologisk ekspertise. Dette er i følge Kommissionen også med til at fastholde den førerstilling, som de europæiske teknologi for udvinding og ren forbrænding af kul indtager og som medvirker til en betydelig nedbringelse af den globale emission af forurenende stoffer.

Endvidere anfører Kommissionen at forslaget har til formål af afbøde alvorlige sociale og regionale følger i forbindelse med at kulproduktionsanlæg lukkes.

Forslaget er i vidt omfang en videreførelse af principperne i den eksisterende beslutning nr. 3632/93/EKSF og omfatter tre former for støtte: 1) støtte til sikring af ressourcer, 2) støtte til aktivitetsindskrænkning og 3) støtte til dækning af ekstraordinære udgifter.

Formandskabet lægger alene op til en orienterende debat på rådsmødet.

1. Status

Kommissionen sendte den 30. juli 2001 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 87, stk. 3, litra e, og artikel 89 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høringsproceduren, jfr. artikel 89 i TEF.

Retsgrundlaget for den eksisterende statsstøtteordning til kulindustrien, beslutning nr. 3632/93/EKSF, er artikel 95 i EKSF-traktaten der udløber den 24. juli 2002.

I Grønbogen om en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed, som Kommissionen vedtog den 29. november 2000 (KOM(2000)769), står at det af hensyn til forsyningsikkerheden på energiområdet er en god ide at bevare en mindre del af EU's egen kulproduktion, samtidig med at der træffes de fornødne sociale foranstaltninger.

Af Kommissionens Meddelelse af 15. maj 2001 om EU-strategi for bæredygtig udvikling KOM(2001)264 fremgår det endvidere at Kommissionen i løbet af 2001 vil forelægge Rådet et forslag, således at en statsstøtteordning for kulsektoren kan vedtages inden udløbet af EKSF-traktaten i juli 2002.

Europa-Parlamentets udtalelse i høringsproceduren foreligger endnu ikke.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører at forslaget formål er at styrke energiforsyningsikkerheden i EU. En mindstekapacitet af kulproduktion vil bidrage til at sikre et fundament af indenlandske primære energikilder. Det kul der produceres i EU er ikke eller kan ikke forventes at blive konkurrencedygtig i forhold til import fra tredjelande. For at sikre kulindustriens levedygtighed finder Kommissionen det derfor nødvendigt at give medlemsstaterne mulighed for at yde statsstøtte.

Samtidig hermed anfører Kommissionen at en mindsteproduktion af kul har til formål at bevare en fuld funktionsdygtig infrastruktur, de faglige kvalifikationer hos en kerne af medarbejdere og teknologisk ekspertise. Dette er i følge Kommissionen også med til at fastholde den førerstilling, som den europæiske teknologi for udvinding og ren forbrænding af kul indtager og som medvirker til en betydelig nedbringelse af den globale emission af forurenende stoffer.

Endvidere anfører Kommissionen at forslaget har til formål af afbøde alvorlige sociale og regionale følger i forbindelse med at kulproduktionsanlæg lukkes.

Forslaget er i vidt omfang en videreførelse af principperne i beslutning nr. 3632/93/EKSF og omfatter tre former for støtte: 1) støtte til sikring af ressourcer, 2) støtte til aktivitetsindskrænkning og 3) støtte til dækning af ekstraordinære udgifter.

Ad 1. Støtten må alene dække tab på den løbende produktion. Støtten skal være degressiv og nødvendig for at opfylde målet om at styrke forsyningssikkerheden. Medlemsstaten skal udarbejde en ressourcensikringsplan med angivelse af hvilke elementer der er lagt vægt på ved udvælgelsen af de anlæg der skal bidrage til mindsteproduktionskapaciteten. Endvidere skal støtten være gennemskuelig og opføres på den enkelte virksomheds resultatopgørelse som en indtægt adskilt fra omsætningen.

Ad 2. Støtten må alene dække tab på den løbende produktion. Støtten skal nedsættes degressivt og ophøre efter den 31. december 2007. Støtten skal også være gennemskuelig. Medlemsstaten skal orientere Kommissionen om sin nedlukningsplan, bl.a. med detaljeret angivelse af produktionsanlæg.

Når en medlemsstat vil yde enten ressourcensikringsstøtte eller aktivitetsindskrænkende støtte skal medlemsstatens ressourcensikrings- eller nedlukningsplan godkendes af Kommissionen. På baggrund af planen anmeldes de støttebeløb som den pågældende medlemsstat ønsker at tildele det følgende år. Kommissionen træffer herefter beslutning efter bestemmelserne i forordning (EF) 659/1999.

Kommissionen skal senest den 31. december 2006 forelægge Europaparlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport om omfanget af kuls bidrag til EU's energiforsyningssikkerhed på langt sigt som et led i en bæredygtig udvikling. Herefter kan det nærmere fastsættes hvilken andel kul skal have i fundamentet af primære energikilder.

På grundlag af rapporten forelægger Kommissionen forslag til ændring af dette forordningsforslag for Rådet. Ændringsforslaget skal navnlig under hensyn til kravet om degressivitet tage højde for hvilke anlæg der fortsat kan sikre forsyningerne, og hvilke anlæg der i stedet skal lukkes ned. Der skal i den forbindelse tages hensyn til sociale og regionale konsekvenser.

Ad 3. Støtte ydes til virksomheder der udøver eller har udøvet en med kulproduktion forbundet aktivitet. Støtten dækker omkostninger som skyldes rationalisering og omstrukturering af kulindustrien og ikke er knyttet til den løbende produktion (gamle forpligtelser). Støtten må ikke overstige omkostningerne. De støtteberettigede omkostninger er angivet i et bilag til forordningsforslaget.

Forslaget skal finde anvendelse fra den 24. juli 2002, svarende til udløbet af EKSF-traktaten og beslutning nr. 3632/93/EKSF, dog således at støtteforanstaltninger der ydes i perioden fra den 24. juli 2002 til den 31. december 2002, skal være underlagt reglerne og principperne i beslutning nr. 3632/93/EKSF indtil den 31. december 2002. Forordningsforslaget udløber den 31. december 2010.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører at en subventioneret kulproduktion i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet må begrænses til hvad der er strengt nødvendigt for at forbedre energiforsyningsikkerheden. Fra dansk side er man enig i at støtten i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet må begrænses til hvad der er strengt nødvendigt, men man vil foretrække at begrundelsen herfor ikke er baseret på hensynet til forsyningssikkerheden, men snarere på sociale hensyn i de kulproducerende regioner.

Kommissionen har ikke i forslaget forholdt sig til nærhedsprincippet. Eftersom forslaget indeholder betingelser for ydelse af statsstøtte til kulindustrien og således automatisk har indbygget tværnationale aspekter i sig er det regeringens opfattelse, at en fællesskabsregulering er nødvendig for at sikre gennemskuelighed og kontrol med støtten.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Danmark har ingen regulering på området. Der findes ingen anlæg i Danmark, der producerer kul og som vil kunne blive berørt af forordningsforslaget. Forordningsforslaget vurderes derfor ikke at have nogen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forordningsforslaget vurderes ikke at have hverken økonomiske eller administrative konsekvenser i Danmark.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Det samme gælder beskyttelsesniveauet i EU, forudsat forordningsforslaget ikke antages at føre til et øget forbrug af kul i EU. Imidlertid argumenterer Kommission for at forslaget har en vis positiv miljøeffekt i kraft af de europæiske kulproducenters mere miljøvenlige måde at udvinde kul på. Dette kan der stilles spørgsmålstegn ved. I EU er der gjort mere for at reducere methanudslippet fra kulminerne, men dette modsvarer til gengæld af at der generelt er mindre methanudslip fra kulminer i tredjelande

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 24. september 2001 til 25 interessenter.

Greenpeace og OVE er af den opfattelse at der ikke er behov for fortsat statsstøtte til kulindustrien af hensyn til forsyningssikkerheden eller miljøet. Der er ikke nogen begrundelse for fortsat driftsstøtte. Alt fremtidig støtte bør derfor gives som afviklingsstøtte med det formål at reducere sociale problemer ved omstilling fra kulindustri til andre aktiviteter. Som en konsekvens af dette bør artikel 4 i forslaget udgå. Det er urimeligt hvis driftsstøtte til kulindustrien ikke bliver underlagt de samme regler som statsstøtte til miljøforanstaltninger, i særdeleshed kravet om degressivitet (5 år). Denne regel bør indføres i artikel 6 i forslaget.

Dansk Energi stiller spørgsmålstejn ved om et støttesystem der automatisk dækker forskellen mellem verdensmarkedsprisen og omkostninger i tilstrækkelig grad fremmer effektiviseringer. Endvidere foreslår Dansk Energi, i lyset af kulteknologiens svage placering i forslaget til det sjette rammeprogram for forskning, udvikling og demonstration, at den "sparede" støtte der opstår gennem kravet om degressivitet bør gå til fremme af endnu mere effektive og miljøvenlige kulforbrændingsanlæg.

Følgende organisationer meddelte at de ingen bemærkninger havde til forslaget: Danske Fjernvarmeværkers Forening, Mærsk Olie og Gas A/S og DONG A/S.

6. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad 6: Energicharteret

1. Baggrund

Punktet "Energicharteret" er nærmest fast punkt på dagsordenen for rådsmøderne (energi), normalt med henblik på en statusorientering som det også er tilfældet ved dette rådsmøde.

2. Indhold

Der er to underpunkter vedrørende for det første status for drøftelserne om en protokol om transit af energi, for det andet planerne for en markering af charter-processens 10-års jubilæum.

Protokol om transit af energi

I regi af Energicharteret er der siden begyndelsen af år 2000 blevet forhandlet en protokol om transit af energi. Formålet er at skabe et regelsæt omkring transit, blandt andet for lette transporten af naturgas og olie fra producentlande som Rusland og landene omkring det Kaspiske Hav til Vesteuropa.

Forhandlingerne har ikke haft den forventede fremdrift. Et begrænset antal - men dog meget centrale - spørgsmål er endnu uløste og det er derfor langt fra sikkert at forhandlingerne kan afsluttes i år. EU forhandler samlet og repræsenterer importørinteresser, Rusland, Norge, Kazakhstan og Azerbajdjan har fundet sammen og varetager producentinteresser, mens Ukraine, Georgien og Hviderusland lægger vægt på transitlandenes rettigheder. Ansøgerlandene har i vid udstrækning støttet EU's synspunkter.

For at beskytte udviklingsmulighederne i det indre energimarked har EU i efteråret 2001 fremlagt forslag om, at EU's område betragtes som ét, således at der ikke kan forekomme transit inden for EU medmindre energien afsendes fra et 3. land transporteres gennem EU's område og videre til et nyt 3. land. EU's krav har vakt blandede reaktioner, men må efter en nærmere afklaring forventes at blive accepteret af de øvrige parter, da det på en række områder vil stille 3. lande bedre end hvis den kommende transitprotokol bliver gældende for EU's område.

Markering af 10-året for igangsættelse af "charter-processen"

17. december 2001 er det 10 år siden 52 lande, heriblandt EU, underskrev "Det Europæiske Energicharter", en politisk erklæring om energisamarbejde. Med denne erklæring som forhandlingsgrundlag blev "Energichartertraktaten" færdigforhandlet i december 1994.

Charterkonferencen, Energicharterets øverste myndighed, har besluttet at markere 10-året for charterprocessens start med et arrangement på højt (embedsmands-)niveau den 17. december i år i Bruxelles. Den belgiske regering er vært for arrangementet.

Ad 7. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om fremme af biodrivmidler til transport

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes snarest at fremlægge en pakke bestående af tre dele: En meddelelse, et forslag til direktiv om fremme af brugen af biobrændstoffer i transportsektoren og et forslag til direktiv om ændring af direktiv 92/82/EF (mineraloliedirektivet) med henblik på at indføre mulighed for at anvende en reduceret afgift på visse mineralolieprodukter indeholdende biobrændstoffer og på biobrændstoffer. Forslaget til direktiv om ændring af mineraloliedirektivet vil skulle behandles i ECOFIN-rådet.

Formålet med øget anvendelse af biobrændstoffer i transportsektoren er ifølge Kommissionen:

- *Forsynings sikkerhed for brændsler til transportsektoren*
- *Reduktion af transportsektorens CO₂-udledning*
- *Nye indkomstkilder og sikring af beskæftigelsen i landområderne i EU*

Ifølge direktivforslaget om fremme af biobrændstoffer skal mindst 2 procent af transportsektorens brændselsforbrug inden udgangen af år 2005 udgøres af flydende biobrændstoffer som rapsolie,

biodiesel eller ethanol. Ifølge forslaget skal andelen af biobrændstof desuden være øget til knap 6 procent inden udgangen af år 2010.

1. Baggrund og status

EU-Kommissionen forventes i den nærmeste fremtid formelt at fremlægge en pakke om at fremme brugen af biobrændstoffer i transportsektoren. Pakken, som uofficielt på det seneste har været tilgængelig på engelsk, består af tre dele: En meddelelse, et forslag til direktiv om fremme af brugen af biobrændstoffer i transportsektoren og et forslag til direktiv om ændring af direktiv 92/82/EF (mineraloliedirektivet) med henblik på at indføre mulighed for at anvende en reduceret afgift på visse mineralolieprodukter indeholdende biobrændstoffer og på biobrændstoffer. I det følgende omtales udelukkende forslaget til direktiv om fremme af brugen af biobrændstoffer i transportsektoren. Forslaget til direktiv om ændring af mineraloliedirektivet vil skulle behandles i ECOFIN-rådet.

Kommissionens initiativ må ses på baggrund af Kommissionens Grønbog: Mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed, KOM (2000) 769, endelig udgave. I Grønbogen introduceres en målsætning om 20% substitution af fossile brændstoffer med alternative brændstoffer i transportsektoren inden 2020 med det dobbelte formål at forbedre forsyningsikkerheden og reducere udledningen af drivhusgasser.

2. Formål og indhold

Formålet med øget anvendelse af biobrændstoffer i transportsektoren er ifølge Kommissionen:

- Forsyningsikkerhed for brændsler til transportsektoren
- Reduktion af transportsektorens CO₂-udledning
- Nye indkomstkilder og sikring af beskæftigelsen i landområderne i EU

Ifølge direktivforslaget om fremme af biobrændstoffer skal mindst 2 procent af transportsektorens brændselsforbrug inden udgangen af år 2005 udgøres af flydende biobrændstoffer som rapsolie, biodiesel eller ethanol. Ifølge forslaget skal andelen af biobrændstof desuden være øget til knap 6 procent inden udgangen af år 2010.

Biobrændstoffer er relativt dyre at producere og skal ifølge det gældende mineraloliedirektiv beskattes på linje med tilsvarende mineralolieprodukter hvilket betyder at biobrændstofferne ikke er konkurrencedygtige. Derfor foreslår Kommissionen i forslaget om ændring af mineraloliedirektivet at det tillades de enkelte medlemslande at reducere afgiften på biobrændstoffer med op til 50% af afgiften for det tilsvarende fossile brændstof. På denne måde kan prisforskellen mellem fossile og de dyrere biobrændstoffer blive udlignet.

En betydelig produktion af biobrændstoffer vil få væsentlig indflydelse på udviklingen inden for landbrugssektoren og vil ifølge Kommissionen føre til mere fleksibel landbrugsproduktion med tilhørende nye arbejdspladser.

Kommissionen har beregnet at ved at erstatte 1 procent af de fossile brændstoffer i transportsektoren med biobrændstoffer skabes der mellem 45.000 og 75.000 nye europæiske arbejdspladser, fortrinsvis i landområderne. I lyset af EU's udvidelse mod øst vil dette være en særdeles ønskelig udvikling.

3. Nærhed og proportionalitet

Kommissionen anfører at lovgivning på fællesskabsniveau er nødvendigt for at sikre at den øgede anvendelse og de nødvendige investeringer finder sted i alle medlemsstaterne idet fordelene ved en sådan øget anvendelse kommer hele Unionen tilgode. Det er også rimeligt og derfor nødvendigt at de øgede omkostninger ved at fremme anvendelsen af biobrændstoffer, såsom reducerede skatteindtægter, højere detailpriser etc., bæres af alle medlemsstaterne i samme omfang. Efter regeringens opfattelse opfylder Kommissionens forslag de krav der følger af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Høring

Forslaget er ikke sendt i høring endnu.

5. Gældende dansk ret

Der findes ingen gældende dansk ret på området.

6. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Implementeringen af direktivet forventes at kræve ny lovgivning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget forventes ikke selvstændigt at få økonomiske konsekvenser, men den samlede pakke vil i forbindelse med en afgiftslettelse på biobrændsler, jf. det parallelt fremsatte forslag om ændring af mineraloliedirektivet, få negative økonomiske konsekvenser i form af et reduceret afgiftsprovenu. Omfanget af provenutabet er endnu ikke estimeret.

Spørgsmålet om hvorvidt der vil komme flere arbejdspladser i landbruget og landdistrikterne som følge af forslaget er endnu ikke vurderet og svaret afhænger dels af hvor arbejdsintensiv biomasseproduktion vil blive, dels af forarbejdningsprocessen. Effekten antages dog at være minimal.

Forslaget forventes at få begrænsede administrative konsekvenser for staten som følge af implementeringen og tilsynet med den forventede nye lovgivning. Omfanget er endnu ikke vurderet, men der forventes ingen kommunale eller amtskommunale administrative konsekvenser.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Der kan forventes positive miljøkonsekvenser i form af reduceret CO₂-udslip, men muligvis også negative miljøkonsekvenser i form af øget kvælstofudvaskning, forringet naturkvalitet og biodiversitet, samt en øget risiko for pesticidudvaskning. Omfanget af disse miljømæssige konsekvenser for Danmark er endnu ikke estimeret, og afhænger bl.a. af hvor biomassen produceres – herunder om det er på arealer der i dag ikke er opdyrket. På EU niveau forventes de samme miljøkonsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad 8: (Eventuelt) Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets beslutning om et flerårigt program for fremme af vedvarende energi og energieffektivisering (2003 – 2006)

1. Baggrund og status

Forslaget er endnu ikke fremlagt. De eksisterende støtteprogrammer på energiområdet for vedvarende energi og energieffektivisering, ALTENER og SAVE, udløber i 2002. For at undgå et tomrum må Kommissionen inden udgangen af 2001 fremlægge forslag til (et) støtteprogram(mer) til afsløsning af ALTENER og SAVE for perioden 2003 – 2006.

Punktet er på dagsordenen med henblik på en præsentation ved Kommissionen.

2. Indhold

Indholdet i Kommissionens kommende forslag er ikke kendt, men det forventes at Kommissionen vil foreslå at slå de to programmer sammen til ét og foreslå højere budgetrammer.

Ad 9: (Eventuelt) Forslag til Rådets afgørelse om ændring af Rådets afgørelse 1254/96 vedrørende Transeuropæiske Energi-Net (TEN)

1. Baggrund og status

Forslaget er endnu ikke fremlagt. Baggrunden for det forventede forslag er dels ønsket om en reorientering af den eksisterende beslutning i lyset af den igangværende el- og gasliberalisering, dels behovet for en forenkling af beslutningsproceduren.

2. Indhold

Det forventes at Kommissionen vil foreslå justeringer i støtteordningen til Transeuropæiske Energi-Net således at ordningen i højere grad end tilfældet er i dag understøtter realiseringen af ét europæisk elmarked og ét europæisk gasmarked, herunder mulighed for at yde økonomisk støtte til integration af el baseret på vedvarende energikilder i elmarkedet . Det forventes ligeledes at Kommissionen vil foreslå den nugældende meget tunge beslutningsprocedure forenklet.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. It describes how different types of information are gathered and how they are processed to identify trends and anomalies.

3. The third part of the document focuses on the results of the analysis. It provides a detailed breakdown of the findings, highlighting key areas of concern and suggesting potential solutions to address these issues.

4. The final part of the document concludes with a summary of the overall findings and a recommendation for further action. It stresses the need for ongoing monitoring and reporting to ensure that the system remains effective and secure.